

नेपाल सरकार

भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय

यातायात व्यवस्था विभाग

सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्र

संचालन निर्देशिका, २०७४

काठमाडौं

२०७४

नेपाल सरकार

भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय

यातायात व्यवस्था विभाग

सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्र संचालन निर्देशिका, २०७४

काठमाडौँ

२०७४

सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्र संचालन निर्देशिका, २०७४

स्वीकृत मिति: २०७४/१२/१६

सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन, २०४९ को दफा १५९ मा प्रशिक्षण केन्द्र, कारखाना तथा वर्कशप सञ्चालन गर्न अनुमति लिनुपर्ने व्यवस्था भए अनुसार सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्र संचालन गर्दा अनुमति लिने र दिने प्रक्रियामा एकरूपता ल्याई प्रभावकारी अनुगमन गर्नको लागि सवारी तथा यातायात व्यवस्था नियमावली, २०५४ को नियम ६२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयको मिति २०७४/१२/७ गतेको सैद्धान्तिक सहमति अनुसार यातायात व्यवस्था विभागबाट “सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्र संचालन निर्देशिका, २०६९” लाई संसोधन गरी यो निर्देशिका जारी गरिएको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:-

(१) यो निर्देशिकाको नाम “सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्र संचालन निर्देशिका, २०७४” रहने छ।

(२) यो निर्देशिका यातायात व्यवस्था विभागले स्वीकृत गरेको मितिबाट लागू हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यो निर्देशिकामा:-

(क) “ऐन” भन्नाले सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन, २०४९ लाई सम्झनुपर्छ।

(ख) “नियम” भन्नाले सवारी तथा यातायात व्यवस्था नियमावली, २०५४ लाई सम्झनुपर्छ।

(ग) “विभाग” भन्नाले यातायात व्यवस्था विभागलाई सम्झनुपर्छ।

(घ) “कार्यालय” भन्नाले यातायात व्यवस्था कार्यालयलाई सम्झनुपर्छ।

(ङ) “प्रशिक्षण केन्द्र” भन्नाले सवारी चालक तयार गर्ने उद्देश्य राखी यस निर्देशिका बमोजिम दर्ता भएका सैद्धान्तिक तथा प्रयोगात्मक तालिम दिने फर्म, संस्था वा कम्पनीलाई सम्झनुपर्छ।

(च) “प्रशिक्षण” भन्नाले सवारी चालक अनुमति पत्रप्राप्त गर्नका लागि विभागले तोकेको पाठ्यक्रम अनुसारको सैद्धान्तिक ज्ञान तथा प्रयोगात्मक सीप सिकाइने कार्यलाई सम्झनुपर्छ।

(छ) “प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थल (Trial Spot)” भन्नाले यस निर्देशिकामा उल्लेख भए बमोजिमको मापदण्ड अनुसार बनाइएको प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थललाई सम्झनुपर्छ।

(ज) “सडक सम्बन्धी निकाय” भन्नाले प्रशिक्षण केन्द्र दर्ता भएको स्थान वा प्रयोगात्मक प्रशिक्षण गरिने सार्वजनिक सडक संग सम्बन्धित निकायलाई सम्झनुपर्छ।

(झ) “सम्बन्धित कार्यालय” भन्नाले प्रशिक्षण केन्द्र दर्ता भएको यातायात व्यवस्था कार्यालयलाई सम्झनुपर्छ।

(ञ) “प्राविधिक प्रतिवेदन” भन्नाले सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्र दर्ता तथा संचालन गर्नका लागि यस निर्देशिकामा तोकिएको भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी मापदण्ड पूरा भएको प्रमाणित गरी दर्तावाल इन्जिनियरले अनुसूची (८) अनुसार तयार पारेको प्रतिवेदनलाई सम्झनुपर्छ।

(ट) “दर्तावाल इन्जिनियर” भन्नाले नेपाल इन्जिनियरिंग परिषदमा दर्ता भएको सिभिल / अटोमोबाइल इन्जिनियर वा मेकानिकल इन्जिनियरलाई सम्झनुपर्छ।

(ठ) “Heavy Equipment” भन्नाले मोबाइल क्रेन, डोजर, बिटुमिन Distributer, एक्स्कभेटर, फोर्कलिफ्ट ट्रक, मोटर ग्रेडर, चिप्स सप्रेडर, पाईल ड्राइभर, लोडर, रोड मार्किंग मशिन, रोलर, ब्रिज इन्सपेक्सन इक्वियुपमेंट, पटहोल प्याचर लगायतका अर्थ मुभर तथा अन्य निर्माण उपकरणलाई सम्झनुपर्छ ।

३. **प्रशिक्षण केन्द्रको वर्गीकरण: सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्रहरूलाई निम्न अनुसार वर्गीकरण गरिएको छ:**

- (क) **वर्ग “क” (मोटरसाइकल तथा स्कुटर चालक प्रशिक्षण केन्द्र):** यस निर्देशिकाको अनुसूची ६ मा तोकिएको पाठ्यक्रम अनुसार दुई पाङ्ग्रे सवारी साधनहरू जस्तै: मोटरसाइकल, स्कुटर तथा मोपेड चालकहरूका लागि सैद्धान्तिक तथा प्रयोगात्मक तालिम प्रदान गर्ने प्रशिक्षण केन्द्रलाई वर्ग “क” (मोटरसाइकल तथा स्कुटर चालक प्रशिक्षण केन्द्र) प्रशिक्षण केन्द्र भनिनेछ ।
- (ख) **वर्ग “ख” (तीन पाङ्ग्रे वा चार पाङ्ग्रे साना सवारी साधन चालक प्रशिक्षण केन्द्र):** यस निर्देशिकाको अनुसूची ५ मा तोकिएको पाठ्यक्रम अनुसार तीन पाङ्ग्रे वा चार पाङ्ग्रे साना सवारी साधनहरू जस्तै: टेम्पो, कार, जीप तथा भ्यान चालकहरूका लागि सैद्धान्तिक तथा प्रयोगात्मक तालिम प्रदान गर्ने प्रशिक्षण केन्द्रलाई वर्ग “ख” (तीन पाङ्ग्रे वा चार पाङ्ग्रे साना सवारी साधन चालक प्रशिक्षण केन्द्र) प्रशिक्षण केन्द्र भनिनेछ ।
- (ग) **वर्ग “ग” (ठूला तथा मझौला सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्र):** यस निर्देशिकाको अनुसूची ५ मा तोकिएको पाठ्यक्रम अनुसार ठूला सवारी (ट्रक तथा बस) र मझौला सवारी (मिनिबस तथा मिनिट्रक तथा माइक्रोबस) चालकहरूका लागि सैद्धान्तिक तथा प्रयोगात्मक तालिम प्रदान गर्ने प्रशिक्षण केन्द्रलाई वर्ग “ग” (ठूला तथा मझौला सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्र) प्रशिक्षण केन्द्र भनिनेछ ।
- (घ) **वर्ग “घ” (Heavy Equipment चालक प्रशिक्षण केन्द्र):** यस निर्देशिकाको प्रकरण ७ (घ) अनुसारको सवारी (जस्तै: Heavy Equipment जस्तै: रोलर, डोजर, एक्काभेटर, लोडर, क्रेन तथा अन्य निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सवारी) चालक अनुमतिको लागि लिइने परिक्षाको लागि सैद्धान्तिक तथा प्रयोगात्मक तालिम प्रदान गर्ने प्रशिक्षण केन्द्रलाई वर्ग “घ” (Heavy Equipment चालक प्रशिक्षण केन्द्र) प्रशिक्षण केन्द्र भनिनेछ ।

४. **प्रशिक्षण केन्द्र दर्ता:**

- (१) प्रशिक्षण केन्द्र दर्ता गर्दा एक वा एक भन्दा बढी वर्गको लागि दर्ता वा वर्ग थप पनि गर्न सकिनेछ ।
- (२) प्रशिक्षण केन्द्र दर्ता गर्दा निम्न बमोजिमका कागजात पेश गर्नुपर्ने छ:-
- क) सवारी तथा यातायात व्यवस्था नियमवाली २०५४ को अनुसूचि ५९ को ढाचाँमा निवेदन र निवेदक तथा संचालकहरूको नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि ।
- ख) कम्पनी दर्ता गरेको हकमा दर्ता प्रमाणपत्र, कम्पनीको प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीको प्रतिलिपि र उद्योगको हकमा दर्ताको प्रमाणपत्र वा साझेदारी वा निजी ऐन अन्तर्गत दर्ता भए उद्योग दर्ता प्रमाणपत्र ।
- ग) स्थायी लेखा नम्बर / मूल्य अभिवृद्धि कर प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि ।
- घ) म.न.पा./उ.म.न.पा./न.पा./गा.पा.बाट सिफारिस पत्र, साँध संधियारको सर्जमिन मुचुल्का अनिवार्य पेश गर्नुपर्ने ।
- ङ) काम गर्ने प्राविधिक तथा अन्य कामदार तथा कर्मचारीहरूको विवरण अनुसारको योग्यता र अनुभव खुलेको रोजगार सम्झौता पत्र सहितका कागजातहरू ।
- च) प्रशिक्षण केन्द्रको लागि प्रयोग हुने कार्यालय भवन, कक्षाकोठा र प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थल (Trial Spot) बनाउन आवश्यक पर्ने जमिनको लालपुर्जा/ भाडा वा घर बहाल सम्झौता सम्बन्धी कागजात ।
- छ) प्रशिक्षणको लागि प्रयोग हुने सवारी साधनको सवारी दर्ता प्रमाणपत्र सहितका कागजातको प्रतिलिपि ।
- झ) यस निर्देशिकामा उल्लेख भए बमोजिमको मापदण्ड पूरा भएको प्राविधिक प्रतिवेदन ।
- ञ) सवारी साधन प्रशिक्षण केन्द्रको नाममा नभएमा भाडामा लिने सवारी साधनको सवारी धनीसंग कम्तिमा एक वर्ष अवधिको लागि सवारी प्रयोग गर्न सकिने सम्झौता पत्र ।

५. **प्रशिक्षण केन्द्रबाट जारी हुने प्रमाणपत्र:**

(१) प्रशिक्षण केन्द्रबाट यस निर्देशिकाको प्रकरण ३ बमोजिम जुन वर्गमा दर्ता भएको हो सोही वर्गको प्रमाणपत्र मात्र जारी गर्नुपर्नेछ ।

(२) प्रशिक्षण केन्द्रबाट जारी गरिने प्रमाण पत्रको ढाँचा यस निर्देशिकाको **अनुसूची १** मा उल्लेख भए अनुसारको हुनेछ ।

६. प्रशिक्षण केन्द्रको ठाउँसारी गर्दा जानकारी दिनुपर्ने:

(१) कुनै पनि प्रशिक्षण केन्द्र अनुमति पाएको स्थानबाट अन्य स्थानमा सार्नु परेमा सोको पूर्व स्वीकृति सम्बन्धित यातायात व्यवस्था कार्यालयबाट लिनुपर्नेछ । ठाउँसारीको अनुमति नलिई सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्र संचालन गर्न पाइने छैन ।

(२) प्रशिक्षण केन्द्रले शाखा खोल्न पाइने छैन ।

७. प्रशिक्षण केन्द्र दर्ता गर्दा प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थल (Trial Spot) को लागि निम्न शर्तहरू पालना गर्नु पर्नेछ:

(क) एउटा प्रयोगात्मक स्थलमा एक मात्र प्रशिक्षण केन्द्र दर्ता हुनेछ ।

(ख) एउटा प्रयोगात्मक स्थल देखाएर एकभन्दा बढी प्रशिक्षण केन्द्र यस अघि दर्ता भैसकेको भए जसको नाममा उल्लेखित प्रयोगात्मक स्थल निर्माण र जग्गा सम्झौता भएको छ, सोही संस्थाको मात्र प्रशिक्षण केन्द्र कायम राखी दर्ता गरिने छ र अन्य प्रशिक्षणकेन्द्रको दर्ता खारेज हुनेछ ।

(ग) प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थलमा निम्न किसिमका परीक्षणहरूको पूर्वाधार निर्माण गरी रेखांकन गरेको हुनुपर्नेछ :

१) Figure 8- Test,

२) Narrow Plank Test (वर्ग “क” को लागि मात्र),

३) U-Turn Test,

४) Traffic light Test,

५) Speed Breaker (Bumpy Test),

६) Ramp Test (ascending and descending Test),

७) Garage Parking Test (वर्ग “ख” र वर्ग “ग” को लागि),

(घ) वर्ग “ख” को प्रयोगात्मक परिक्षाको लागि न्युनतम लम्बाई ३३९५ मि. मि., चौडाई १४९० मि. मि. र उचाई १४७५ मि. मि. भएको सवारीलाई प्रयोग गरिनेछ ।

(ङ) वर्ग “घ” (Heavy Equipment को चालक) को प्रयोगात्मक परिक्षाको लागि निम्न अनुसारले गर्नुपर्नेछ:-

१) यस प्रकारको चालक अनुमति पत्रको लागि मौखिक र प्रयोगात्मक परिक्षा मात्र हुनेछ ।

२) यस प्रकारको चालक अनुमति पत्रको लागि परिक्षण स्थल परिक्षा समितिले तोके अनुसार हुनेछ ।

३) आवश्यकता परेमा परिक्षा समितिले सम्बन्धित Heavy Equipment सम्बन्धी विज्ञलाई परिक्षामा आमन्त्रित गर्न सक्नेछ ।

४) Heavy Equipment सवारी चालक अनुमति पत्रको लागि: स्वीकृत प्राप्त प्रशिक्षण केन्द्रबाट कम्तिमा तीस घन्टा (पन्ध्र दिनको अवधी) को तालिम प्राप्त गरेको प्रमाण पत्र वा हेभी इक्युपमेन्ट संचालन गर्ने गराउने पूर्ण सरकारी संस्था बाट कम्तिमा एक वर्ष अवधीको काम गरेको सिफारिश पत्र पेश गर्नुपर्नेछ ।

५) मौखिक परिक्षा: प्रशिक्षार्थीलाई Heavy Equipment को बारेमा आधारभूत ज्ञानको बारेमा सोधिनेछ:

- Heavy Equipment को इन्जिन तथा अन्य भागको बारेमा जानकारी र पहिचान,

- Heavy Equipment को प्रकार र कामको प्रकृति सम्बन्धी,

- Heavy Equipment को संचालन तथा सामान्य मर्मत सम्बन्धी,

- सवारी चालक सम्बन्धी ऐन तथा नियम सम्बन्धी,

- निर्माण स्थलमा गर्नु पर्ने सडक सुरक्षा सम्बन्धी ।

६) प्रयोगात्मक परिक्षा: प्रशिक्षार्थीले Heavy Equipment इन्जिन स्टार्ट गरी निम्न अनुसारको प्रयोगात्मक परिक्षा दिनुपर्नेछ:-

- Heavy Equipment स्टार्ट गरी कम्तिमा ५० मिटर अगाडि र पछाडि (ब्याक) चलाउने,

- Heavy Equipment को प्रयोग गरी कम्तिमा १५ मिनेट भित्र तीन पटक दोहोरो कार्य सम्पन्न गर्ने (जस्तै: Roller ले कम्प्याक्सन; Dozer ले माटो हटाउने; Excavator ले माटो खनेर लोड तथा अनलोड गर्ने आदि)

(च) प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थलको मापदण्ड तथा Layout अनुसूची-२, अनुसूची-३ र अनुसूची-४ मा उल्लेख भए अनुसारको ढाँचाको हुनु पर्नेछ ।

८. प्रशिक्षण केन्द्रले प्रशिक्षण प्रयोजनका लागि प्रयोग गर्ने सवारी साधनहरूको मापदण्ड निम्न अनुसारको हुने छः

- (१) दुई (२) पाङ्ग्रे सवारी साधन (मोटरसाइकल तथा स्कुटर) को लागि:
- (क) मोटरसाइकल कम्तिमा १२४ सी.सी. र स्कुटर कम्तिमा ९६ सी.सी. क्षमताको हुनुपर्नेछ ।
 - (ख) सवारी साधनको स्वरूप परिवर्तन गर्न पाइने छैन ।
 - (ग) सवारीको अगाडिपट्टी सम्बन्धित प्रशिक्षण केन्द्रको नाम अनिवार्य राख्नुपर्नेछ ।
 - (घ) पछाडिपट्टीको नम्बर प्लेटसँगै कम्तिमा ८" × ६" को 'L' त्रिकोणात्मक संकेत राख्नुपर्नेछ ।
 - (ङ) नियमित कर तिरेको तथा नवीकरण गरेको कागजात हुनुपर्नेछ ।
 - (च) अवधि सहितको तेस्रो पक्ष वीमा अनिवार्य रुपमा गरिएको हुनुपर्नेछ ।
- (२) तीन पांग्रे वा चार पाङ्ग्रे र अन्य सवारी:
- (क) सवारी साधनको क्षमता सम्बन्धमा:
 - १) चार पांग्रे सवारी साधन कम्तिमा ७९६ सी.सी. क्षमताको हुनुपर्नेछ ।
 - २) विद्युतीय तीन पाङ्ग्रे सवारी साधन कम्तिमा १००० वाट क्षमताको हुनुपर्नेछ ।
 - ३) पेट्रोलबाट चल्ने तीन पांग्रे सवारी साधन कम्तिमा २०० सी.सी. क्षमताको हुनुपर्नेछ ।
 - (ख) सवारी साधनको अगाडि र पछाडी कम्तिमा १'x०.५' को संकेत 'L' त्रिकोणात्मक प्लेटमा स्पष्ट देखिने गरी राख्नुपर्नेछ ।
 - (ग) सवारी साधनमा Seat Belt दुरुस्त अवस्थामा भएको हुनुपर्नेछ ।
 - (घ) सम्बन्धित सवारी साधनको नियमित मर्मत सम्भार गरी चालु अवस्थामा राखेको हुनुपर्नेछ ।
 - (ङ) अवधि सहितको तेस्रो पक्ष वीमा अनिवार्य रुपमा गरिएको हुनुपर्नेछ ।
 - (च) १० वर्ष भन्दा पुराना सवारी साधन प्रशिक्षण कार्यमा प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
 - (छ) सवारी साधनमा डबल ब्रेक र डबल क्लच राखेको हुनुपर्नेछ ।
 - (ज) प्रशिक्षण प्रयोजनको सवारी साधनको बाँयापट्टी सम्बन्धित प्रशिक्षण केन्द्रको नाम, टेलिफोन तथा ठेगाना प्रष्ट बुझिने गरी लेखिएको हुनुपर्नेछ ।

९. प्रशिक्षणको लागि प्रयोग हुने सवारी साधनः

- (१) प्रकरण ८ अनुसारको मापदण्ड पूरा भएको हुनुपर्नेछ ।
- (२) प्रशिक्षण केन्द्र दर्ता गर्ने बेला पेश गरेको विवरणमा उल्लेख भएका सवारी साधन मात्र प्रयोग गर्नुपर्नेछ । विवरण बाहेकका अन्य सवारी साधन प्रयोग गर्नु परेमा सम्बन्धित यातायात व्यवस्था कार्यालयको दर्ता किताबको विवरण अध्यावधिक गराई स्वीकृति लिनुपर्नेछ ।

१०. प्रशिक्षण केन्द्रको भौतिक पूर्वाधार तथा मानवीय संसाधन सम्बन्धी मापदण्डः (१) प्रशिक्षण केन्द्रहरूले देहाय बमोजिमको भौतिक पूर्वाधार तथा मानवीय संसाधन सम्बन्धी मापदण्ड पूरा गरेको हुनुपर्नेछः-

क्र.सं.	प्रशिक्षण केन्द्रको प्रकार	भौतिक पूर्वाधार तथा Layout को मापदण्ड	मानवीय संसाधन
१	वर्ग "क" (दुई पाङ्ग्रे सवारी साधन चालक प्रशिक्षण केन्द्र)	<ul style="list-style-type: none"> प्रशिक्षण प्रयोजनका लागि कम्तिमा पाँच वटा मोटरसाइकल वा स्कुटर हुनुपर्ने । सडक सीमा भन्दा बाहिर हुनुपर्ने । प्रयोगात्मक तालिमको लागि प्रयोग हुने सवारी साधनको संख्या 	<ul style="list-style-type: none"> कम्तिमा २ जना प्रशिक्षक हुनु पर्ने । प्रशिक्षकले प्रशिक्षण दिनुपर्ने वर्गको सवारी

क्र.सं.	प्रशिक्षण केन्द्रको प्रकार	भौतिक पूर्वाधार तथा Layout को मापदण्ड	मानवीय संसाधन
		<ul style="list-style-type: none"> को आधारमा पार्किंग गर्न पर्याप्त स्थान हुनुपर्ने । सैद्धान्तिक ज्ञानको प्रशिक्षण गराउन लागि कम्तिमा १८ वर्ग मीटर क्षेत्रफल भएको कक्षाकोठा हुनुपर्ने । प्रशिक्षणको लागि श्रव्य - दृश्य शिक्षण सामग्रीको जडान भएको हुनुपर्ने । प्रशासनिक तथा व्यवस्थापकीय प्रयोजनको लागि कम्तिमा १५ वर्ग मीटरको एउटा कोठा हुनुपर्ने । प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थल (TrialSpot) को लागि कम्तिमा ५५० वर्ग मीटर क्षेत्रफल भएको जग्गामा अनुसूची २ मा उल्लेख भएको नाप अनुसारको Layout हुनुपर्ने । प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थल (Trial Spot) को वरिपरी पर्खाल वा तारवारको कम्पाउण्ड भएको हुनुपर्ने । सबै किसिमका सडक/ट्राफिक संकेतहरू हुनुपर्ने । प्रशिक्षण केन्द्रको ढल तथा फोहोरको उचित व्यवस्थापन भएको हुनुपर्ने । महिला र पुरुषका लागि छुट्टाछुट्टै शौचालयको व्यवस्था भएको हुनुपर्ने । प्राथमिक उपचारको सामान (First Aid Box) भएको हुनुपर्ने । पिउने पानीको उचित व्यवस्था हुनुपर्ने । अग्नि नियन्त्रण (Fire Extinguisher) को व्यवस्था हुनुपर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> साधनको सवारी चालक अनुमति प्राप्त गरी कम्तिमा ५ वर्ष सवारी चलाएको तथा प्रशिक्षण सम्बन्धी अनुभव भएको हुनु पर्ने।
२	वर्ग "ख" (तीन पांग्रे वा चार पाङ्ग्रे साना सवारी साधन चालक प्रशिक्षण केन्द्र)	<ul style="list-style-type: none"> प्रशिक्षण प्रयोजनका लागि कम्तिमा तीन वटा तीन पांग्रे वा चारपांग्रे सवारी साधन हुनुपर्ने । सडक सीमा भन्दा बाहिर हुनुपर्ने । प्रशिक्षण केन्द्रको प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थलमा जानको लागि कम्तिमा ४.० मिटर चौडा भएको बाटो हुनुपर्ने । प्रयोगात्मक तालिमको लागि प्रयोग हुने सवारी साधनको संख्याको आधारमा पार्किंग गर्न पर्याप्त स्थान हुनुपर्ने । सैद्धान्तिक ज्ञानको प्रशिक्षण गराउन लागि कम्तिमा १८ वर्ग मीटरको कक्षाकोठा हुनुपर्ने । प्रशिक्षणको लागि श्रव्य - दृश्य शिक्षण सामग्री जडान भएको हुनुपर्ने । प्रशासनिक तथा व्यवस्थापकीय प्रयोजनको लागि कम्तिमा १५वर्ग मीटरकोएउटा कोठा हुनुपर्ने । प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थल (TrialSpot) को लागि कम्तिमा १२८० वर्ग मीटर क्षेत्रफल भएको जग्गामा अनुसूची ३ मा उल्लेख भएको नाप अनुसारको Layout हुनुपर्ने । प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थल प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थल (Trial Spot) वरिपरि पर्खाल वा तारवारको कम्पाउण्ड भएको हुनुपर्ने । सबै किसिमका सडक/ट्राफिक संकेतहरू भएको हुनुपर्ने । प्रशिक्षण केन्द्रको ढल तथा फोहोरको उचित व्यवस्थापन भएको हुनुपर्ने । महिला र पुरुषका लागि छुट्टाछुट्टै शौचालयको व्यवस्था भएको हुनुपर्ने । प्राथमिक उपचारको सामग्री (First Aid Box) भएको हुनुपर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> प्रशिक्षक ४ जना र मेकानिक एक जना गरी जम्मा ५ जना जनशक्ति हुनुपर्ने । प्रशिक्षकले प्रशिक्षण दिनुपर्ने वर्गको सवारी साधनको सवारी चालक अनुमति प्राप्त गरी कम्तिमा ५ वर्ष सवारी चलाएको वा प्रशिक्षण सम्बन्धी अनुभव प्राप्त गरेको हुनुपर्ने; मेकानिकले – कम्तिमा डिप्लोमा तहको अटोमोबाईल वा मेकानिकल इन्जिनियरिंग विषय उत्तीर्ण गरेको हुनुपर्ने ।

क्र.सं.	प्रशिक्षण केन्द्रको प्रकार	भौतिक पूर्वाधार तथा Layout को मापदण्ड	मानवीय संसाधन
		<ul style="list-style-type: none"> पिउने पानीको उचित व्यवस्था हुनुपर्ने। Fire Extinguisher को व्यवस्था हुनुपर्ने। 	
३	वर्ग "ग" (ठूला तथा मझौला सवारी साधन चालक प्रशिक्षण केन्द्र)	<ul style="list-style-type: none"> प्रशिक्षण प्रयोजनका लागि कम्तिमा दुईवटा ठूला सवारी साधन हुनुपर्ने। सडक सीमा भन्दा बाहिर हुनुपर्ने। प्रशिक्षण केन्द्रको प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थलमा जानको लागि कम्तिमा ५.० मिटर चौडा भएको बाटो हुनुपर्ने। प्रयोगात्मक तालिमको लागि प्रयोग हुने सवारी साधनको संख्याको आधारमा पार्किंग गर्न पर्याप्त स्थान हुनुपर्ने। सैद्धान्तिक ज्ञानको प्रशिक्षण गराउन लागि कम्तिमा १८ वर्ग मिटरको कक्षाकोठा हुनुपर्ने। प्रशिक्षणको लागि श्रव्य - दृश्य शिक्षण सामग्रीको जडान भएको हुनुपर्ने। प्रशासनिक तथा व्यवस्थापकीय प्रयोजनको लागि कम्तिमा १५ वर्गमीटरको एउटा कोठा हुनु पर्नेछ। प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थल (TrialSpot) को लागि कम्तिमा १५५० वर्गमीटर क्षेत्रफल भएको जग्गामा अनुसूची ४ मा उल्लेख भएको नाप अनुसारको Layout हुनुपर्ने। प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थल प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थल (Trial Spot) वरिपरी पर्खाल वा तारवारको कम्पाउण्ड भएको हुनुपर्ने। प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थल प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थल (Trial Spot) को प्रवेश मार्ग वा द्वारका कारणले सार्वजनिक सडकमा आवागमनलाई बाधा पुग्न नहुने। सबै किसिमका सडक/ट्राफिक संकेतहरू हुनुपर्ने। प्रशिक्षण केन्द्रको ढल तथा फोहोरको उचित व्यवस्थापन भएको हुनुपर्ने। महिला र पुरुषका लागि छुट्टाछुट्टै शौचालयको व्यवस्था भएको हुनुपर्ने। प्राथमिक उपचारको सामग्री (First Aid Box) भएको हुनुपर्ने। पिउने पानीको उचित व्यवस्था हुनुपर्ने। Fire Extinguisher को व्यवस्था हुनुपर्ने। 	<ul style="list-style-type: none"> प्रशिक्षक ४ जना र मेकानिक एक जना गरी जम्मा ५ जना जनशक्ति हुनुपर्ने। प्रशिक्षकले प्रशिक्षण दिनुपर्ने वर्गको सवारी साधनको सवारी चालक अनुमति प्राप्त गरी कम्तिमा ५ वर्ष सवारी चलाएको वा प्रशिक्षण सम्बन्धी अनुभव प्राप्त गरेको हुनु पर्ने; मेकानिकले कम्तिमा डिप्लोमा तहको अटोमोबाईल वा मेकानिकल इन्जिनियरिंग विषय उत्तीर्ण गरेको हुनुपर्ने; आंशिक रूपमा प्राविधिक प्रशिक्षण दिनका लागि एक जना मेकानिकल इन्जिनियरिंग विषयमा स्नातक उत्तिर्ण गरेको इन्जिनियर हुनुपर्ने।
४	वर्ग "घ" (Heavy Equipment चालक प्रशिक्षण केन्द्र)	<ul style="list-style-type: none"> प्रशिक्षण प्रयोजनका लागि कम्तिमा एउटा Heavy Equipment हुनुपर्ने। सडक सीमा भन्दा बाहिर हुनुपर्ने। प्रयोगात्मक तालिमको लागि प्रयोग हुने सवारी साधनको संख्याको आधारमा पार्किंग गर्न पर्याप्त स्थान हुनुपर्ने। सैद्धान्तिक ज्ञानको प्रशिक्षण गराउन लागि कम्तिमा १८ वर्ग मिटरको कक्षाकोठा हुनुपर्ने। प्रशिक्षणको लागि श्रव्य - दृश्य शिक्षण सामग्रीको जडान भएको हुनुपर्ने। प्रशासनिक तथा व्यवस्थापकीय प्रयोजनको लागि कम्तिमा १५ वर्ग मिटरको एउटा कोठा हुनुपर्नेछ। प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थल प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थल (Trial 	<ul style="list-style-type: none"> प्रशिक्षक ४ जना र मेकानिक एक गरी जम्मा ५ जना जनशक्ति हुनुपर्ने। प्रशिक्षकले प्रशिक्षण दिनुपर्ने वर्गको सवारी साधनको सवारी चालक अनुमति प्राप्त गरी कम्तिमा ५ वर्ष सवारी चलाएको वा प्रशिक्षण सम्बन्धी

क्र.सं.	प्रशिक्षण केन्द्रको प्रकार	भौतिक पूर्वाधार तथा Layout को मापदण्ड	मानवीय संसाधन
		<ul style="list-style-type: none"> Spot) वरिपरी पर्खाल वा तारवारको कम्पाउण्ड भएको हुनु पर्ने । Heavy Equipment चालक प्रशिक्षण केन्द्रको प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थल सम्बन्धित उपकरणको आवश्यकता अनुसारको हुनुपर्नेछ । प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थल प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थल(Trial Spot) को प्रवेश मार्ग वा द्वारका कारणले सार्वजनिक सडकमा आवागमनलाई बाधा पुग्न नहुने । सबै किसिमका सडक/ट्राफिक संकेतहरू पर्याप्त मात्रामा भएको हुनुपर्ने । प्रशिक्षण केन्द्रको ढल तथा फोहोरको उचित व्यवस्थापन भएको हुनुपर्ने । महिला र पुरुषका लागि छुट्टाछुट्टै शौचालयको व्यवस्था भएको हुनुपर्ने । प्राथमिक उपचारको सामग्री (First Aid Box) भएको हुनुपर्ने । पिउने पानीको व्यवस्था हुनुपर्ने । Fire Extinguisher को व्यवस्था हुनुपर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> अनुभव प्राप्त गरेको हुनुपर्ने । मेकानिकले कम्तिमा डिप्लोमा तहको अटोमोबाईलवा मेकानिकल इन्जिनियरिंग विषय उत्तिर्ण गरेको हुनुपर्ने। आंशिक रूपमा प्राविधिक प्रशिक्षण दिनका लागि एक जना मेकानिकल इन्जिनियरिंग विषयमा स्नातक उत्तीर्ण गरेको हुनु पर्ने ।

(२) प्रकरण १० (१) को मापदण्डमा उल्लेख भएका भौतिक पूर्वाधार, प्रयोगात्मक प्रशिक्षणको Layout तथा मानवीय संसाधन प्रयाप्त भए नभएको प्राविधिक प्रतिवेदन यस निर्देशिकाको अनुसूची ८ बमोजिम हुनुपर्नेछ ।

११. प्रशिक्षण केन्द्रले पालना गर्नु पर्ने शर्तहरू:

- (१) यस निर्देशिकाको प्रकरण ८ मा उल्लेखित प्रावधान पूरा भएको सवारी साधन हुनुपर्ने ।
- (२) सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्रले प्रत्येक प्रशिक्षार्थीको प्रशिक्षण अवधिको हाजिरीको अभिलेख राख्नु पर्नेछ र सम्बन्धित यातायात व्यवस्था कार्यालयले माग गरेमा पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (३) प्रशिक्षण केन्द्रको आफ्नो परिसरमा कम्तिमा १५ कार्य दिनको सैद्धान्तिक तथा प्रयोगात्मक प्रशिक्षण सम्पन्न भएपछि मात्र प्रशिक्षार्थीलाई सार्वजनिक सडकमा प्रयोगात्मक प्रशिक्षण गराउन पाईनेछ ।
- (४) प्रयोगात्मक प्रशिक्षणको लागि प्रशिक्षण केन्द्रका प्रशिक्षक अगाडिको सिट (Seat) मा बस्नु पर्नेछ ।
- (५) सिकारु सवारीको गति २० कि.मी. प्रति घण्टा भन्दा कम हुनुपर्नेछ ।
- (६) सार्वजनिक सडकमा प्रशिक्षण वा अभ्यास गराउदा सम्बन्धित यातायात व्यवस्था कार्यालयले तोकेको सार्वजनिक सडकमा तोकेको समयमा मात्र अभ्यास गर्न पाईनेछ ।
- (७) प्रशिक्षकहरूले अनिवार्य रूपमा परिचय पत्र र Safety ज्याकेट (हाफ/फुल) लगाएको हुनुपर्नेछ ।
- ८) प्रशिक्षण केन्द्रले प्रशिक्षण शुल्क सबैले देख्ने सूचना पाटीमा टाँस गरी सार्वजनिक गरेको हुनुपर्नेछ ।

१२. सार्वजनिक सडकमा प्रयोगात्मक प्रशिक्षण वा अभ्यास गर्ने सीमांकन तथा मार्किङ्ग गरिनु पर्ने:

- (क) सम्बन्धित यातायात व्यवस्था कार्यालयबाट प्रयोगात्मक प्रशिक्षण तथा अभ्यासका लागि तोकिएका सडक-खण्डमा पहेंलो रङ्गको सीमाङ्कन तथा मार्किङ्ग गर्नु पर्नेछ ।
- (ख) सार्वजनिक सडकमा सीमांकन तथा मार्किङ्ग गर्दा सम्बन्धित यातायात व्यवस्था कार्यालय, सडक सम्बन्धी निकाय तथा ट्राफिक प्रहरीको समन्वयमा गरिने छ ।

१३. यातायात व्यवस्था कार्यालयले परीक्षा संचालनको लागि प्रयोग गरिने प्रयोगात्मक परीक्षा स्थल (Trial Spot) को लागि निम्न अनुसारका अतिरिक्त मापदण्ड हुनुपर्नेछ:

- (१) परीक्षार्थीको लागि प्रतीक्षालयको व्यवस्था (लाइनमा उभिएर पालो पर्ख्ने छाना भएको टहरा),

- (२) परीक्षार्थीको लागि पिउने पानी तथा उचित शौचालयको व्यवस्था,
(३) परीक्षा संचालन गर्नको लागि उपयुक्त फर्निचर सहितको टहरा हुनुपर्ने,
(४) CCTV क्यामेराको जडान गरेको हुनुपर्ने,
(५) अन्य विभागले तोके बमोजिमका शर्तहरू।
१४. **अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था:** विभाग तथा कार्यालयले सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्रहरूको नियमित तथा आकस्मिक रूपमा अनुगमन गर्न सक्नेछन्। अनुगमन गर्दा **अनुसूचीमा ७** अनुसार गरिने छ।
१४. **नवीकरण:** दर्ता भएका प्रशिक्षण केन्द्रहरू ऐन तथा नियममा भएको व्यवस्था अनुसार नवीकरण गर्नुपर्नेछ। प्रशिक्षण केन्द्रको नवीकरण गर्दा यस निर्देशिकामा तोकिएको मापदण्ड तथा वार्षिक गतिविधिसम्बन्धी विस्तृत विवरण तयार गरी सम्बन्धित यातायात कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ।
१५. **कारवाही तथा जरिवाना:** यस मापदण्ड निर्देशिकामा उल्लेखित विषयको विपरीत कुनै कार्य भए गरेमा सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन, २०४९ तथा नियम बमोजिमको कारवाही तथा जरिवाना गरिने छ।
१६. यो निर्देशिका जारी हुनुभन्दा अगाडि दर्ता भएका प्रशिक्षण केन्द्रहरूको नवीकरण गर्दा यस निर्देशिकामा भएका मापदण्डहरू पूरा गरेको हुनुपर्नेछ। पूरा नगरेका सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्रहरूको हकमा बढीमा ६ महिनासम्मको अवधि दिई मापदण्ड पूरा गरेमा नवीकरण गरिने छ।
१७. **खारेजी र बचाऊ:**
- (क) यस निर्देशिकामा उल्लेखित कुनै पनि विषयमा यातायात व्यवस्था विभागको सिफारिसमा भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयको सैद्धान्तिक स्वीकृति लिई आवश्यकता अनुसार विभागले संशोधन वा खारेजी गर्न सक्ने छ।
- (ख) सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्र सम्बन्धी मापदण्ड, २०६९ खारेज गरिएको छ र यस अघि सो मापदण्ड बमोजिम भए गरेका कामहरू यसै निर्देशिका अनुसार भएको मानिने छ।

अनुसूची १
(प्रशिक्षण केन्द्रबाट जारी गरिने प्रमाण पत्रको नमूना)

कम्पनी दर्ता नं. / उद्योग दर्ता नं.
यातायात व्यवस्था कार्यालय दर्ता नं.
अनुमति प्राप्त गरेको वर्ग:

फोटो

प्रशिक्षण केन्द्रको नाम

श्री को छोरा/छोरी श्री/ ले यस सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्रमा मिति
देखि मिति सम्म जम्मा घण्टा/दिनको सैद्धान्तिक तथा व्यवहारिक तालिम प्राप्त गर्नु
भएकाले यो प्रमाण पत्र प्रदान गरिएको छ ।
यस प्रशिक्षण केन्द्रमा तालिम गर्दाको समयमा उहाँको चरित्र उत्तम / असल / ठीकै थियो ।
यो प्रशिक्षण केन्द्र उहाँको सफलताको कामना गर्दछ ।

प्रशिक्षण लिएको वर्ग:

मोटरसाइकल	
स्कूटर	
कार	
अन्य	

मिति

.....

प्रशिक्षक

हस्ताक्षर:

नाम:

प्रशिक्षण केन्द्र प्रमुख

हस्ताक्षर:

नाम:

अनुसूची - २

(दुईपांग्रे सवारीको प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थलको बनोट तथा Layout)

१. Figure -8 Test को लागि:

१)	बाहिरी वृत्तहरूको भित्रि व्यास	६ मिटर	४)	ट्रयाकको चौडाई	१.५ मिटर
२)	भित्रि वृत्तहरूको बाहिरी व्यास	३ मिटर	५)	प्रवेश तथा निकासको चौडाई	१.५ मिटर
३)	वृत्तहरूको केन्द्रबिन्दु बिचको दुरी	४.५ मिटर	६)	पहेलो मार्किगको चौडाई	२० सेन्टिमिटर

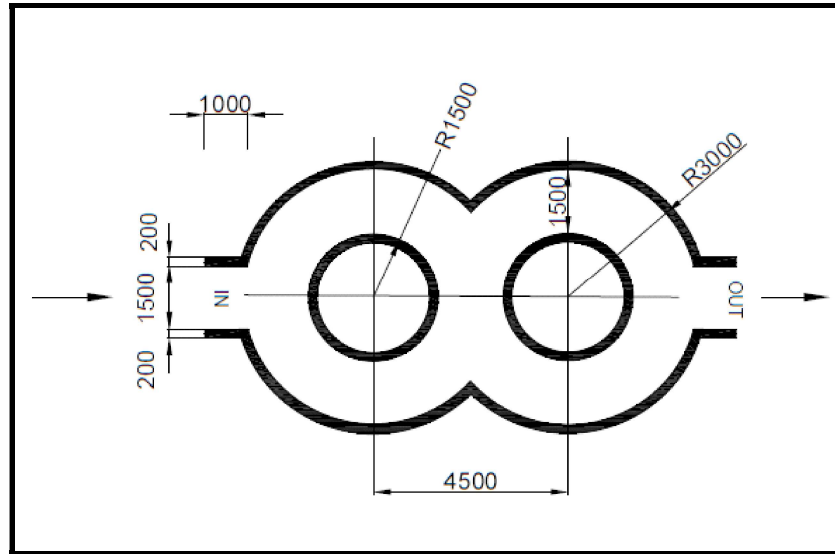
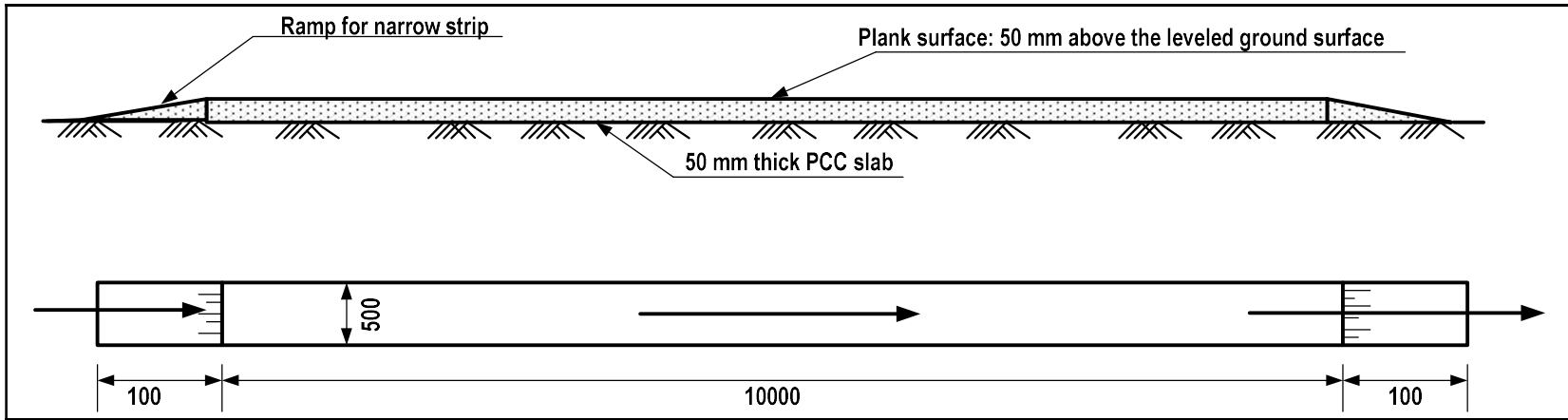

Figure 1: Figure-8 Test: Marking on the ground by yellow colour

२. Narrow Plank Test को लागि:

१)	Plank /ट्रयाक लम्बाई	१० मिटर
२)	Plank /ट्रयाक चौडाई	५० सेन्टिमिटर
३)	Plank /ट्रयाक: कंक्रीट अथवा काठबाट बनाउन सकिने छ । यसको माथिल्लो सतह जमिनको सतहबाट ५ सेन्टिमिटर अग्लो बनाई अगाडी र पछाडी छेउमा Ramp बनाईएको हुनु पर्छ ।	

Figure

2: Narrow Plank test: PCC cast in-situ slab/Wooden Plank

३. Speed Breaker (Bumpy Test) को लागि:

१)	Test ट्रयाक/Platform को लम्बाई	५ मिटर	२)	Bump को चौडाई	३० सेन्टिमिटर
३)	Test ट्रयाक/Platform को चौडाई	२ मिटर	४)	Bump को उचाई	५ सेन्टिमिटर
५)	Bump को संख्या	६ वटा	६)	Bump हरु बिचको दुरी (Center to Center)	१ मिटर
७)	Test ट्रयाक/Platform जमिनको सतहबाट १० सेन्टिमिटर उचाईमा कंक्रीटको बनाई दुबै छेउमा Ramp सहितको हुनुपर्ने				

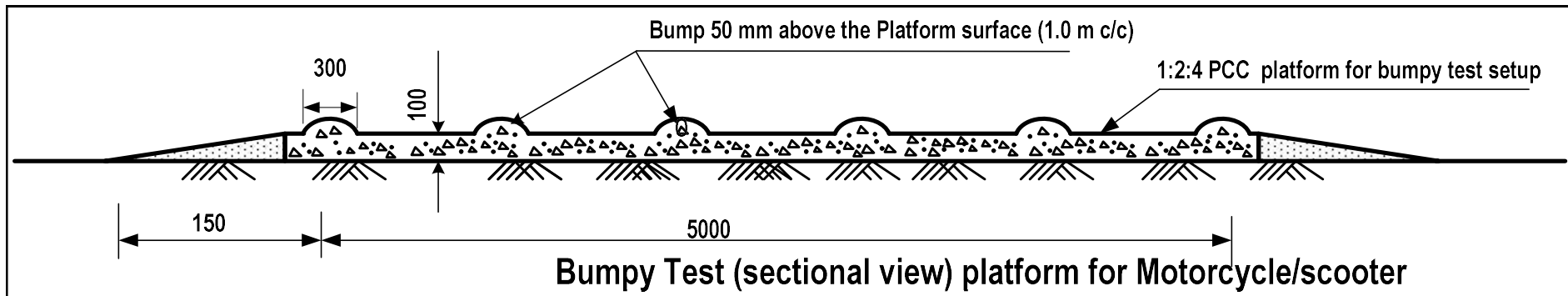

Figure 3 Bumpy Test Platform (two-wheeler)

४. Ramp Test को लागि:

१)	Ramp को जम्मा लम्बाई	१५ मिटर	२)	Ramp को माथिल्लो Platform को लम्बाई	३ मिटर
३)	Ramp को उकालो तथा ओरालोको लम्बाई	६ मिटर	४)	Ramp को माथिल्लो Platform को उचाई	१ मिटर
५)	Ramp को चौडाई	३ मिटर			
६)	Ramp को सम्पूर्ण लम्बाईको दुबैकिनारामा ७० सेन्टिमिटर उचाईको Steel Pipe Railing राखिएको हुनुपर्ने छ ।				
७)	Ramp को सम्पूर्ण सतहमा कम्तिमा १० सेन्टिमिटर उचाईको १:२:४ PCC गरिएको हुनुपर्ने छ ।				

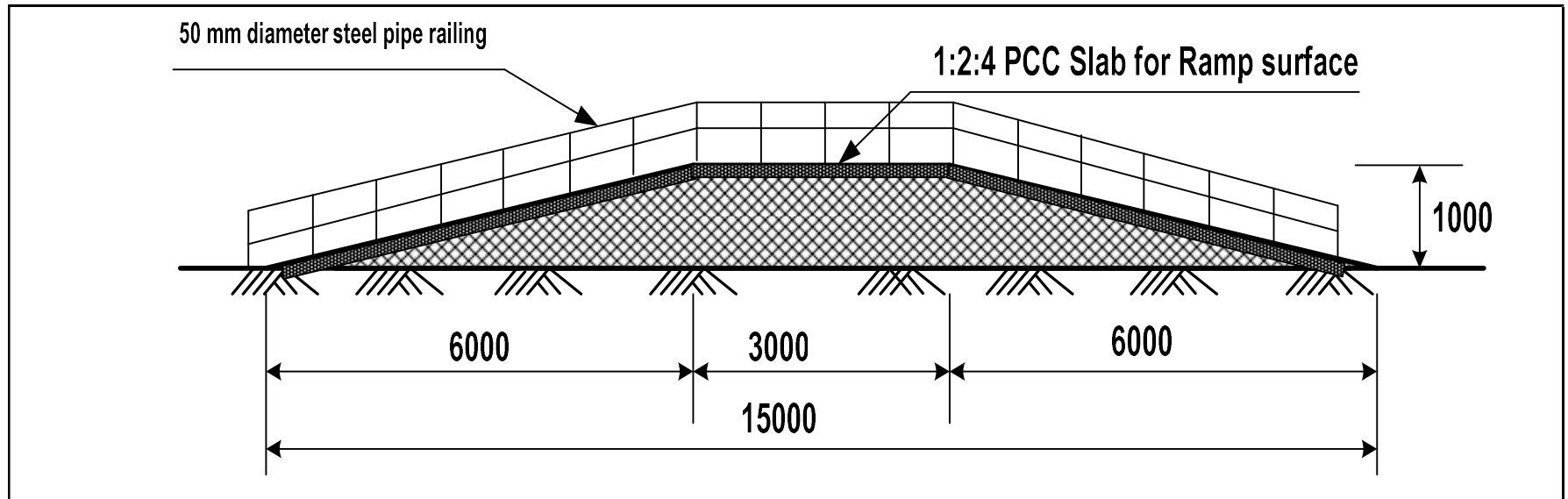

Figure 4 Ramp Test Profile (Two Wheeler)

५. दुइपांग्रे सवारीको प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थलको पूर्णस्वरूपको Layout:

१)	प्रशिक्षण प्रयोजनका लागि जग्गाको आकार अनुसार Test हरुको अनुक्रम फरक पार्न सकिने छ ।
२)	प्रशिक्षणको प्रयोजनको लागि Test हरुका बिचको दुरी (Spacing) कम गर्न सकिने छ ।
३)	कार्यालयले सवारी चालक अनुमति पत्रको लागि प्रयोगात्मक परीक्षा संचालन गर्दा Layout र Test हरुका बिचको दुरी (Spacing) कम या बढी राख्न पाईने छैन ।
४)	ट्राफिक लाईट पोलको स्थान Zebra Crossing भन्दा पछाडि राखेको हुनु पर्नेछ ।

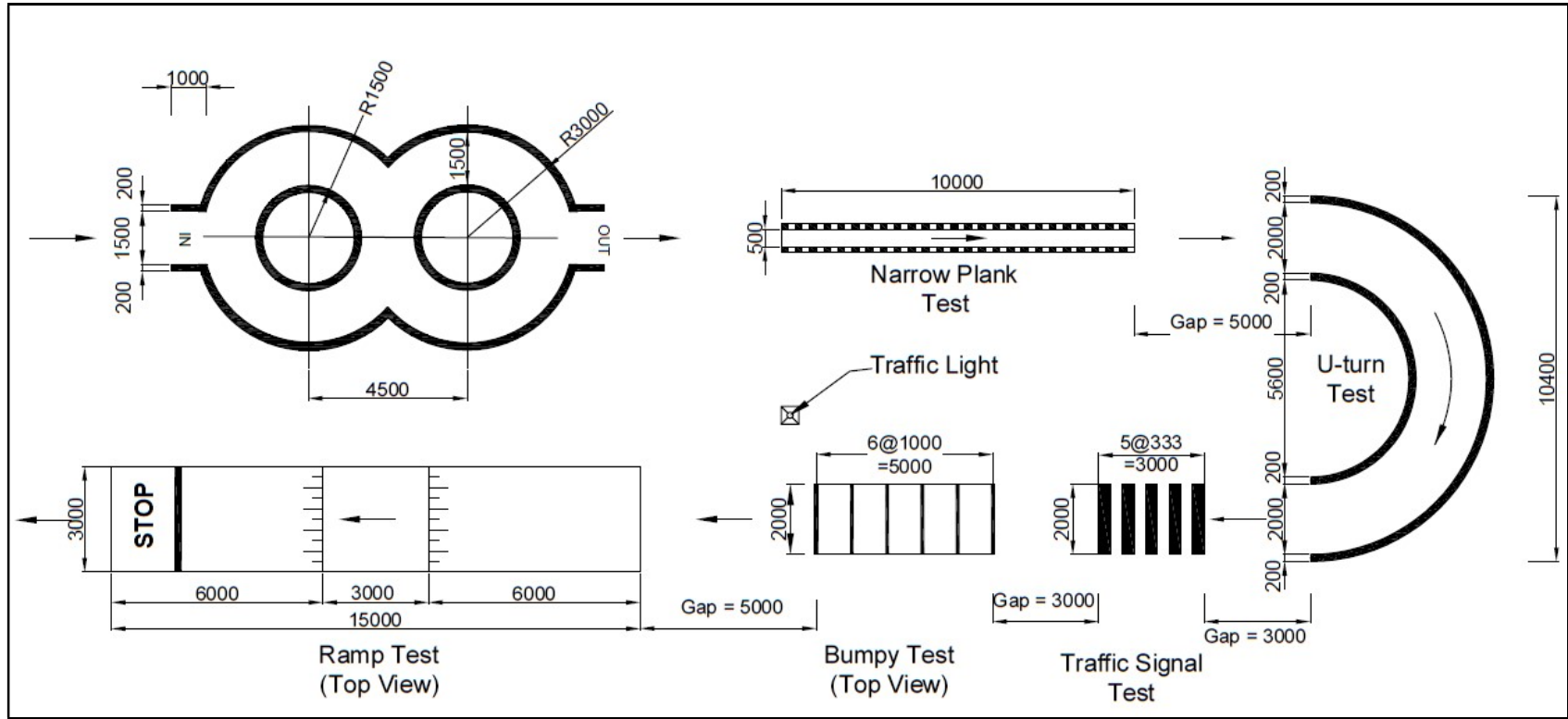

Figure 5 Overall Layout Plan for Trial Test (Two Wheeler)

अनुसूची – ३

चार पांग्रे (साना सवारी) को प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थलको बनोट तथा Layout

१. चार पांग्रे (साना सवारी) को प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थलको पूर्ण स्वरूपको Layout:

१)	प्रशिक्षण प्रयोजनका लागि जग्गाको आकार अनुसार Test हरुको अनुक्रम फरक पार्न सकिने छ ।
२)	प्रशिक्षणको प्रयोजनको लागि Test हरुका बीचको दुरी (Spacing) कम गर्न सकिने छ । तथापी कार्यालयले सवारी चालक अनुमति पत्रको लागि प्रयोगात्मक परीक्षा संचालन गर्दा Layout र Test हरुका बीचको दुरी (Spacing) कम या बढी राख्न पाईने छैन ।
३)	ट्राफिक लाईट पोलको स्थान Zebra Crossing भन्दा पछाडि राखेको हुनु पर्नेछ ।

२. चार पांग्रे (साना सवारी) को प्रयोगात्मक प्रशिक्षणको लागि Figure -8 test:

१)	बाहिरी वृत्तहरुको भित्रि ब्यास	१२ मिटर	४)	ट्रयाकको चौडाई	३ मिटर
२)	भित्रि वृत्तहरुको बाहिरी ब्यास	६ मिटर	५)	प्रवेश तथा निकासको चौडाई	३ मिटर
३)	वृत्तहरुको केन्द्रबिन्दु बिचको दुरी	९ मिटर	६)	पहेलो मार्किंगको चौडाई	२० सेन्टिमिटर

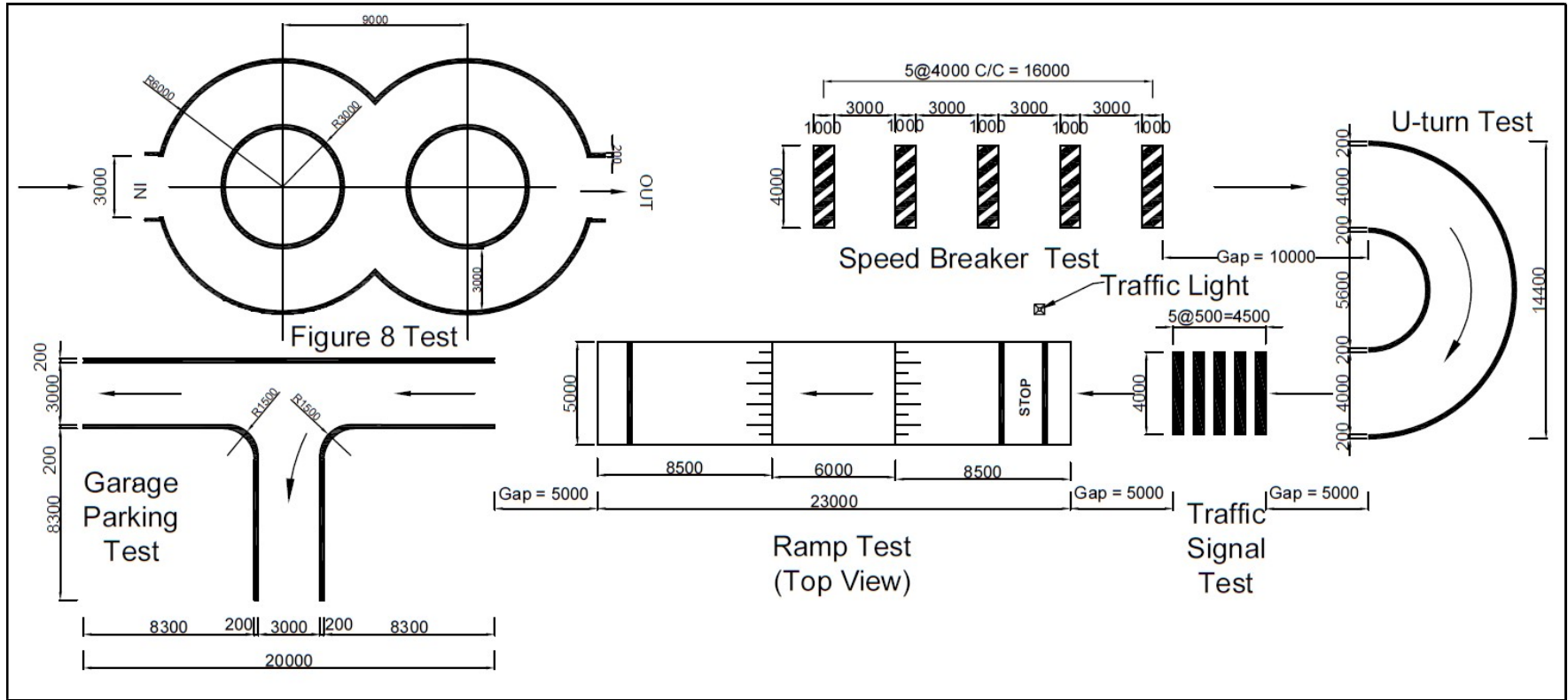

Figure 6: Overall Layout of Trial Spot (Four-wheelers)

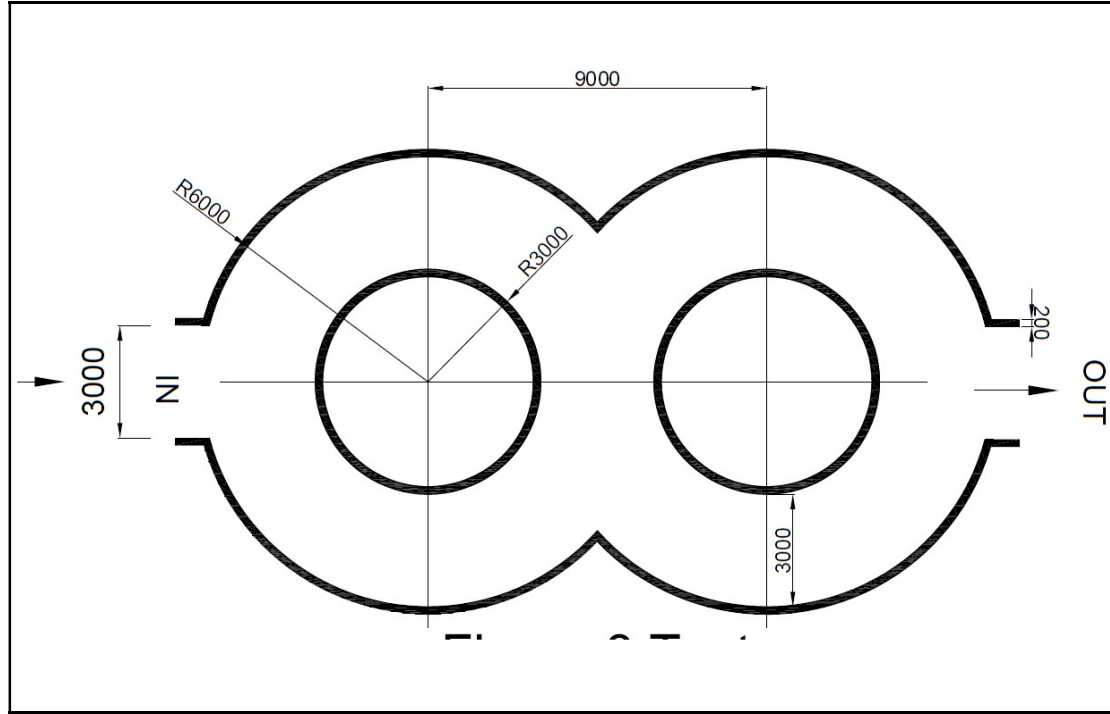

Figure 7: Figure -8 Test for Four Wheeler

१. Speed Breaker (Hump Test) को लागि:

१)	Test ट्रयाकको लम्बाई	१६ मिटर	२)	Hump को जमिन सतहमा चौडाई	१ मिटर
३)	Test ट्रयाक को चौडाई	४ मिटर	४)	Hump को उचाई (जमिन बाट)	१० सेन्टिमिटर
५)	Hump को संख्या	५ वटा	६)	Hump हरु बिचको दुरी	४ मिटर
७)	Hump हरु जमिनको सतहमा १:२:४ PCC बाट बनाएको हुनुपर्ने छ । Hump हरुलाई प्रस्ट देखिने गरी सेतो र कालो रंगको छड्के मार्किंग गर्नुपर्ने छ ।				

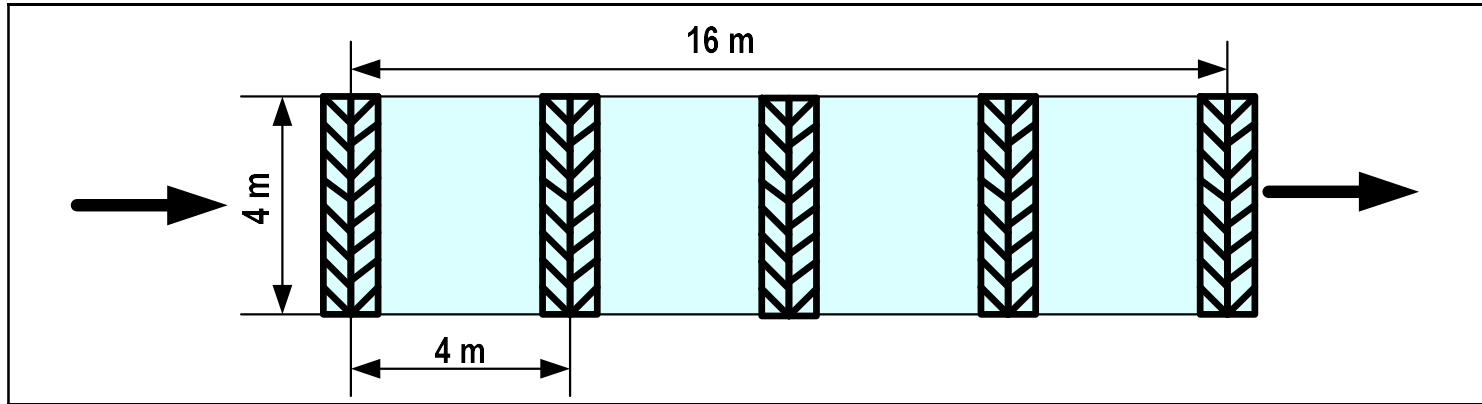

Figure 8: Hump Test for Four Wheeler (small Vehicles)

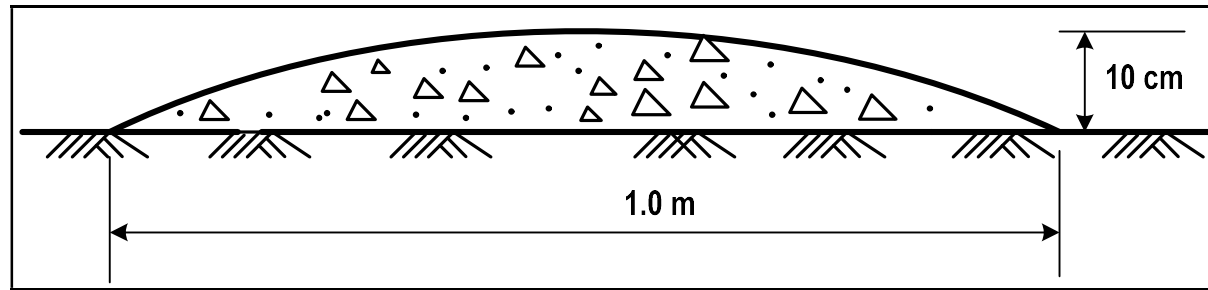

Figure 9: Detail of the Speed Breaker (four Wheeler)

२. Ramp Test (साना सवारी) को लागि:

१)	Ramp को जम्मा लम्बाई	२३ मिटर	२)	Ramp को माथिल्लो Platform को लम्बाई	६ मिटर
३)	Ramp को उकालो तथा ओरालोको लम्बाई	८.५ मिटर	४)	Ramp को माथिल्लो Platform को उचाई	१.५ मिटर

५)	Ramp को चौडाई	५ मिटर
६)	Ramp को सम्पूर्ण लम्बाईको दुबै किनारामा ७० सेन्टिमिटर उचाईको Steel Pipe Railing राखिएको हुनुपर्ने छ ।	
७)	Ramp को सम्पूर्ण सतहमा कम्तिमा १० सेन्टिमिटर उचाईको १:२:४ PCC गरिएको हुनुपर्ने छ ।	

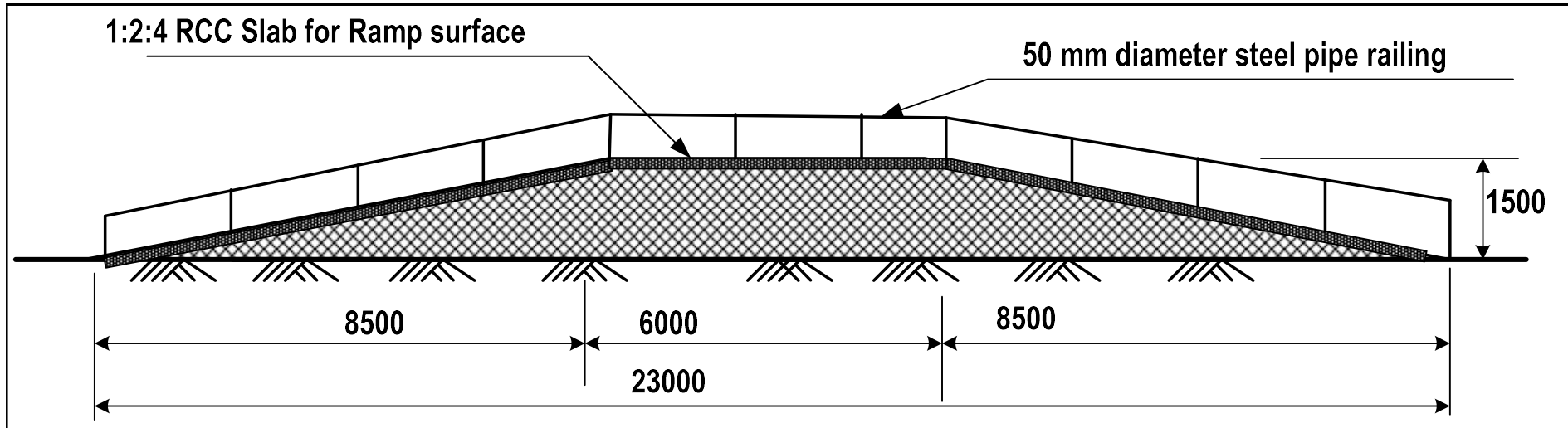

Figure 10 : Ramp Profile for four-wheel (Small vehicles)

३. Garage Parking Test (साना सवारी) को लागि:

१)	Main ट्रयाकको लम्बाई	२० मिटर	२)	Main ट्रयाकको चौडाई	३ मिटर
३)	Garage ट्रयाकको लम्बाई	८.५ मिटर	४)	Garage ट्रयाकको चौडाई	३ मिटर
५)	Main ट्रयाक र Garage ट्रयाकको मिलानको अर्ध व्यास १.५ मिटर				
६)	प्ररिक्षण स्थलको सतहमा पंहेलो रंगले २० सेन्टिमिटर चौडाइको मार्किंग गरेको नक्शामा देखाए जस्तै Traffic Cone राखेको हुनु पर्ने ।				

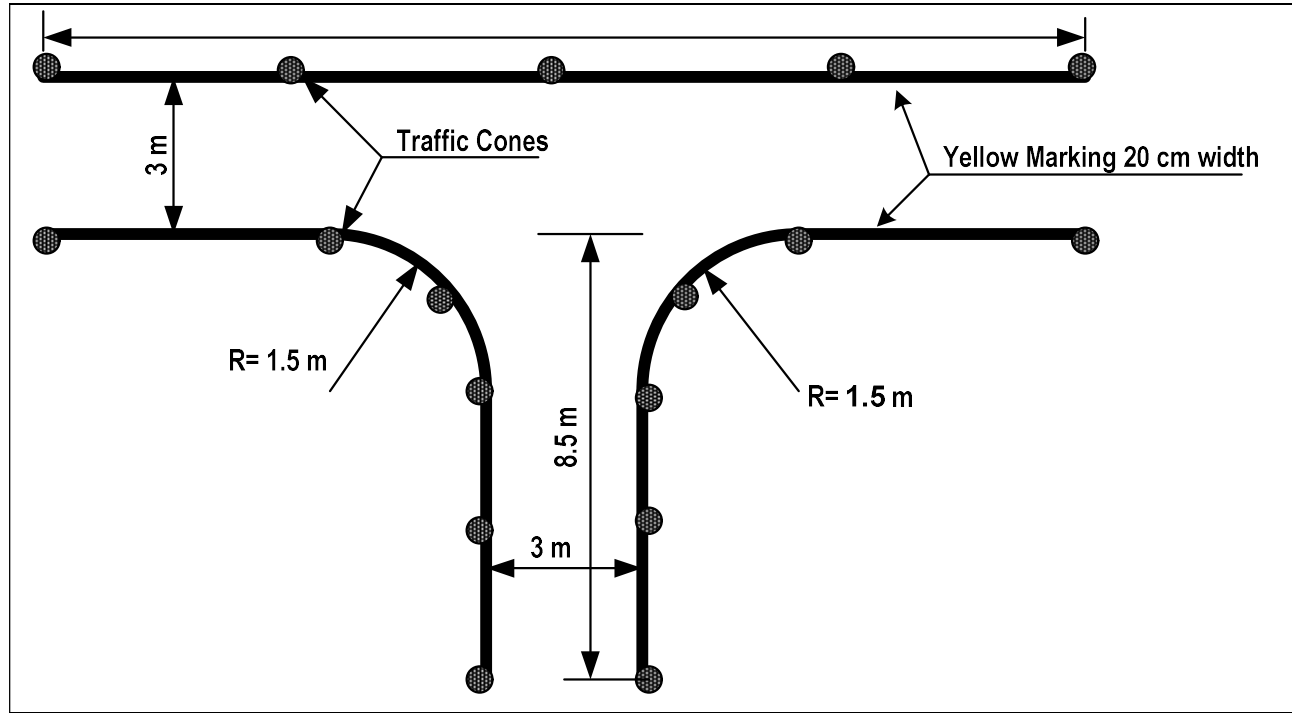

Figure 11 : Garage Test Spot for small vehicle (Car)

अनुसूची – ४

चार पांग्रे (मझौला तथा ठुला सवारी) को प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थलको बनोट तथा **Layout**

१. चार पांग्रे सवारी (मझौला तथा ठुला) को प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थलको मापदण्ड निम्न विवरण अनुसार हुने । अन्य विवरणहरू (बनोट र Overall Layout) को मापदण्ड अनुसूची -२ अनुसार हुनेछ ।
२. Figure – 8 Test को लागि मापदण्ड:

क्र.स.	विवरण	मझौला सवारी	ठुला सवारी
१)	बाहिरी वृत्तहरूको भित्रि व्यास	१६ मिटर	१८ मिटर
२)	भित्रि वृत्तहरूको बाहिरी व्यास	८ मिटर	८ मिटर
३)	वृत्तहरूको केन्द्रबिन्दु बिचको दुरी	१२ मिटर	१३ मिटर
४)	ट्रयाकको चौडाई	४ मिटर	५ मिटर
५)	प्रवेश तथा निकासको चौडाई	४ मिटर	५ मिटर
६)	पहेलो मार्किङको चौडाई	२० सेन्टिमिटर	२० सेन्टिमिटर

३. Ramp Test (मझौला तथा ठुला सवारी) को लागि:

१)	Ramp को जम्मा लम्बाई	२३ देखि मिटर	२)	Ramp को माथिल्लो Platform को लम्बाई	६ मिटर
३)	Ramp को उकालो तथा ओरालोको लम्बाई	८.५ मिटर	४)	Ramp को माथिल्लो Platform को उचाई	१.५ मिटर
५)	Ramp को चौडाई	५ मिटर			
६)	Ramp को सम्पूर्ण लम्बाईको दुबै किनारामा ७० सेन्टिमिटर उचाईको Steel Pipe Railing राखिएको हुनुपर्ने छ ।				

७)	Ramp को सम्पूर्ण सतहमा कम्तिमा १० सेन्टिमिटर उचाईको १:२:४ PCC गरिएको हुनुपर्ने छ ।
८)	Ramp को उकालो तथा ओरालोको स्लोपमा फरक नपर्नेगरी माथिल्लो Platform को लम्बाई ६ मि. देखि १० मि. सम्म बनाउन सकिनेछ ।

४. U-Turn सम्बन्धि मापदण्ड:

भित्रि अर्धवृत्तको बाहिरी अर्धव्यास ३००० मि. मि. र बाहिरी अर्ध वृत्तहरूको भित्रि अर्धव्यास क्रमशः मझौला सवारीको लागि ७५०० मि.मि. र ठुला सवारीको लागि ८५०० मि.मि. हुनुपर्नेछ ।

५. Garage Parking Test (मझौला तथा ठुला सवारी) को लागि:

क्र.स.	विवरण	मझौला सवारी	ठुला सवारी
१)	Main ट्रयाकको लम्बाई	२० मिटर	२० मिटर
२)	Garage ट्रयाकको लम्बाई	८.५ मिटर	८.५ मिटर
३)	Main ट्रयाकको चौडाई	४ मिटर	५ मिटर
४)	Garage ट्रयाकको चौडाई	४ मिटर	५ मिटर
५)	Main ट्रयाक र Garage ट्रयाकको मिलानको अर्ध व्यास	२ मिटर	२.५ मिटर
६)	प्ररिक्षण स्थलको सतहमा पंहेलो रंगले २० सेन्टिमिटर चौडाईको मार्किंग गरेको गरी नक्शामा देखाए जस्तै Traffic Cone राखेको हुनु पर्ने		

अनुसूची ५

(चालक प्रशिक्षण संचालनको पाठ्यक्रम: चार पाँच सवारी)

यातायात व्यवस्था कार्यालयद्वारा चार पाँच सवारी साधन (क्रेन, रोडरोलर, डोजर, लोडर वाहेक) को सवारी चालक अनुमतिपत्र प्राप्त गर्न चाहनेको लागि संचालन गरिने परीक्षामा देहाय वमोजिमका विषय समावेश गरिएको छ । त्यसैकारण चालक प्रशिक्षण केन्द्रले सवारी चालकको लागि संचालन गर्ने प्रशिक्षणमा देहाय वमोजिमको विषयमा प्रशिक्षार्थीलाई जानकारी गराउनु पर्दछ ।

१. सैद्धान्तिक

१.१ सवारी साधन तथा संचालन सम्बन्धी शिक्षा (अनुमानित समय : २ घण्टा)

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
१) सवारी साधन	<ul style="list-style-type: none">● सवारी साधनको परीचय● सवारी साधनका किसिम● अटोमोबाइल इन्जिनको सामान्य जानकारी
२) सवारी नियन्त्रण	<p>क. खुट्टाको नियन्त्रण</p> <ul style="list-style-type: none">● गोडाले लगाउने ब्रेकको नियन्त्रण● एक्सिलरेटरको नियन्त्रण● क्लचमा नियन्त्रण <p>ख. हातको नियन्त्रण</p> <ul style="list-style-type: none">● स्टेरिङ्ग● हाते ब्रेक● हर्न● लाईट● वाईपर● इग्निशन स्विच● स्टार्टर● डिपर● संङ्केत <p>ग. अन्य नियन्त्रण</p> <ul style="list-style-type: none">● दायाँ र बायाँको टाँडा हेर्ने ऐना

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
	<ul style="list-style-type: none"> ● ड्यास बोर्डका उपकरण ● अगाडिको शिसा
३) ड्राइभिङ्ग शुरु गर्नु भन्दा अगाडि	<p>क. चालक सीटमा बस्नु अघि</p> <ul style="list-style-type: none"> ● पानीको मात्रा ● टायरको अवस्था ● साइड लाइटको अवस्था <p>ख. चालक सीटमा बसे पछि</p> <ul style="list-style-type: none"> ● दायाँ वायाँको ऐना ● पछाडि हेर्ने ऐना ● सिट वेल्ट ● संङ्केतको अवस्था ● इन्धनको अवस्था ● ड्यास बोर्डका अन्य सङ्केत
४) ड्राइभिङ्ग शुरु गरे पछि	<ul style="list-style-type: none"> ● चलाउनु अगाडि लिनु पर्ने सावधानी ● चलाउँदाको अवस्थामा लिनु पर्ने सावधानी ● स्टेरिङ्ग नियन्त्रण ● गियर परिवर्तन ● एक्सिलरेटर बढाउने र घटाउने ● अकस्मात एक्सिलरेटर बढाउने र घटाउने ● ब्रेक लगाउने र रोक्ने ● ट्राफिक र सडकको अवस्था ● अन्य सडक प्रयोगकर्ता वारेमा जानकारी ● पार्किङ ● पछाडि फर्काउने (ब्याक गर्ने)
५) सडकमा रहदा	<ul style="list-style-type: none"> ● अन्य सवारी र सडक प्रयोगकर्ताको अवस्थाको अन्दाज गर्ने ● अन्य सडक प्रयोगकर्ता अनुसार आफ्नो सवारीको स्थान मिलाउने
६) चौबाटोमा चलाउँदा	<ul style="list-style-type: none"> ● लिनु पर्ने सावधानी ● दायाँ वायाँ र पछाडि हेर्ने ऐनाको प्रयोग ● साइड लाइटको ठीक प्रयोग ● ट्राफिक बत्ती इसाराको पालाना

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
	<ul style="list-style-type: none"> ● आफ्नो र अरु सवारीको स्थितीको जानकारी ● गती नियन्त्रण ● हेर्ने र अगाडि बढ्ने ● परसम्मको हेराइ ● सडक क्रस गर्ने पैदलयात्रुको मानसिकता
७) मोडाउदै अगाडि बढाउने	<ul style="list-style-type: none"> ● दायाँ वा बायाँ मोडाउने ● “ यु ” टर्न गर्ने ● तीन विन्दुको टर्न ● पाँच विन्दुको टर्न
८) पछाडि फर्काउने	<ul style="list-style-type: none"> ● ब्याक गियरको प्रयोग ● सिटमा बसेर ब्याक गियर समात्ने तरिका ● गती नियन्त्रण ● स्टेरिङ्गमा नियन्त्रण ● "S" वेन्डमा ब्याक गर्ने ● सामान्य त्रुटी सच्याउने
९) पार्किङ्ग	<ul style="list-style-type: none"> ● समानान्तर पार्किङ्ग, ● कोण पार्किङ्ग, ● समकोण पार्किङ्ग, ● उकालोमा पार्किङ्ग, ● ओरालोमा पार्किङ्ग, ● सामान्य त्रुटी सच्याउने
१०) विभिन्न अवस्थाको ड्राइभिङ्ग	<ul style="list-style-type: none"> ● रातीमा ● दिनमा ● पानी परेको बेलामा ● पानी वा हिलोमा ● वाक्लो हुस्सुमा ● चिप्लो वाटोमा

१.२ ट्राफिक शिक्षा (प्रशिक्षणको अनुमानित समय: २ घण्टा)

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
१) यातायातसंग सम्बन्धित नियम कानून	<p>क. सवारी तथा यातायात ब्यवस्था ऐन, २०४९ र नियमावली, २०५४</p> <ul style="list-style-type: none"> ● सवारी दर्ता र नम्बर ● नामसारी ● व्लु बुक ● सवारी कर र नविकरण ● जाँचपास ● प्रदुषण जाँच ● विमा ● सवारी चालक अनुमतिपत्र ● सवारी चालकले पालना गर्नु पर्ने शर्त ● दण्ड जरिवाना ● सवारी र चालक अनुमतिपत्रको नविकरण <p>ख. सवारी साधन कर ऐन , २०३१</p> <p>ग. मुलुकी ऐन २०२१</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ज्यान सम्बन्धी महल ● कित्ते सम्बन्धी महल
२) हातबाट संचालित सङ्केत	सवारी साधनमा रहेका सङ्केत
३) ट्राफिक चिन्ह	<p>विभिन्न चिन्हको वारेमा जानकारी</p> <ul style="list-style-type: none"> ● प्रतिवन्धात्मक चिन्ह (३० वटा) ● सचेतात्मक (४३ वटा) ● सुचनामूलक (१८ वटा)
४) ट्राफिक प्रहरीको इशारा	<p>ट्राफिक प्रहरीले प्रयोग गर्ने इशारा</p> <ul style="list-style-type: none"> ● हाते इशारा ● सिट्टीको इशारा
५) अटोमेटिक ट्राफिक चिन्ह	<p>क. ट्राफिक वत्ती</p> <ul style="list-style-type: none"> ● रातो ● पहेलो

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
	<ul style="list-style-type: none"> ● हरियो ख. पैदल यात्रीको लागि वत्ती <ul style="list-style-type: none"> ● रातो ● हरियो ग. हाते वत्ती
६) सडक मार्किङ्गको जानकारी	<ul style="list-style-type: none"> ● लेन लाइन ● जेब्रा क्रसिङ्ग ● स्टप ● दायाँ मोड ● बायाँ मोड
७) राजमार्ग तथा शहरी सडकमा सवारीको गती सम्बन्धी जानकारी	<ul style="list-style-type: none"> ● गती सीमित गर्ने सङ्केत ● सङ्केतको पालना
८) पार्किङ्ग	<ul style="list-style-type: none"> ● पार्किङ्ग गर्न हुने स्थल ● पार्किङ्ग गर्न नहुने स्थल ● पार्किङ्ग गर्दा विचार गर्नु पर्ने कुरा
९) डिफेन्सिभ ड्राइभिङ्ग	<ul style="list-style-type: none"> ● आफु बचेर ड्राइभिङ्ग गर्ने
१०) निश्चित सवारीलाई प्राथमिकता	आपत्कालिन सवारी <ul style="list-style-type: none"> ● दमकल ● एम्बुलेन्स ● शव वाहन ● प्रहरीको सवारी ● विशिष्ट व्यक्तिको सवारी
११) निश्चित सडक प्रयोगकर्तालाई प्राथमिकता	<ul style="list-style-type: none"> ● वृद्ध वृद्धा ● बालबालिका ● महिला ● अपाङ्ग ● सेतो लट्टी लिएकाहरु ● विरामी

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
१२) चालकको जिम्मेवारी	<ul style="list-style-type: none"> ● सडक अनुशासनको महत्व ● पैदल यात्री प्रतिको व्यवहार ● अरु सवारी चालक प्रतिको व्यवहार ● ट्राफिक प्रहरी, प्रहरी वा अन्य अधिकार प्राप्त र पैदल यात्रीको संङ्केतको पालना ● आपत्कालिन अवस्था ● असल आचरणको आवश्यकता

१.३. सवारीको सुरक्षा तथा मर्मत संभार (प्रशिक्षणको अनुमानित समय: १ घण्टा)

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
१) आफ्नो सवारी साधनको सुरक्षा	<ul style="list-style-type: none"> ● सुरक्षित पार्किङ्ग ● गियर र हाते ब्रेकको प्रयोग ● सवारी लक ● अन्य सवारीबाट बचाव
२) बिमा	<ul style="list-style-type: none"> ● बिमाको फाइदा ● सवारीको बिमा ● चालकको बिमा ● यात्रुको बिमा ● सवारीले क्षति पुर्याउने जन धनको बिमा
३) बिग्रीएका सवारी साधनको मर्मत	<ul style="list-style-type: none"> ● वर्कशपको पहिचान ● वर्कसपसम्म लाने ब्यवस्था ● पार्टपुर्जाको उपलब्धता ● दक्ष जनशक्तिको उपलब्धता
४) सर्भिसिङ्ग	<ul style="list-style-type: none"> ● नियमित सर्भिसिङ्गको फाइदा ● सर्भिसिङ्ग नगर्दाको हानी नोक्सानी ● दूरी तथा समयवाधि अनुसार सर्भिसिङ्ग

१.४. सवारीको यान्त्रिक बनावट (प्रशिक्षणको अनुमानित समय: २ घण्टा)

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
१) सवारीको बनावट	<p>क. कम पांग्रे सवारी</p> <ul style="list-style-type: none"> ● दुई पांग्रे ● तिन पांग्रे <p>ख. चार पांग्रे सवारी</p> <ul style="list-style-type: none"> ● हलुका वा साना ● मझ्यौला ● भारी <p>ग. नेपाल सवारी प्रदुषण मापदण्ड, २०६९</p>
२) इन्जिन	<p>इन्जिनका प्रकार</p> <ul style="list-style-type: none"> ● डिजल ● पेट्रोल ● सोलार ● व्याट्री ● हाइब्रिड
३) इन्धन प्रणाली (Fuel System)	<ul style="list-style-type: none"> ● इन्धन रहने ट्यांकी ● इन्जेक्शन पम्प ● एयर लक ● आयल ब्लक
४) इन्जिन चिस्याउने प्रणाली (Cooling System)	<ul style="list-style-type: none"> ● इन्जिन चिस्याउनुको आवश्यकता ● रेडिएटर ● वाटर पम्प ● फ्यान बेल्ट ● रेडिएटरमा पानी थप्ने ● सामान्य मर्मत
५) लुब्रिकेशन प्रणाली (Lubrication System)	<ul style="list-style-type: none"> ● इन्जिन र च्यासिसमा यसको आवश्यकता ● ल्युब आयलको किसिम ● आयल थप्ने तरिका ● सामान्य मर्मत

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
६) ट्रान्समिशन प्रणाली (Transmission System)	क. क्लच <ul style="list-style-type: none"> ● बनावट ● कार्य ● आवश्यकता ख. गियर बक्स <ul style="list-style-type: none"> ● बनावट ● कार्य ● आवश्यकता ● पार्टहरू ग. प्रोपेलर श्याफ्ट <ul style="list-style-type: none"> ● बनावट ● कार्य ● आवश्यकता ● ज्वाइन्ट ● बेरिङ्ग ● लुब्रिकेटिङ्ग पार्ट घ. डिफरेन्शियल <ul style="list-style-type: none"> ● बनावट ● कार्य ● आवश्यकता ● आवाज
७) सस्पेन्शन प्रणाली (Suspension System)	<ul style="list-style-type: none"> ● बनावट ● कार्य ● आवश्यकता ● स्प्रिङ्ग ● शक एब्जरबर ● पार्टहरू
८) स्टेरिङ्ग प्रणाली	<ul style="list-style-type: none"> ● बनावट ● कार्य

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
(Steering System)	<ul style="list-style-type: none"> ● आवश्यकता ● जोडाई ● पार्टहरु
९) ब्रेक प्रणाली (Brake System)	<ul style="list-style-type: none"> ● बनावट ● कार्य ● आवश्यकता ● हाईड्रोलिक ब्रेक ● एयर ब्रेक ● ब्रेक मिलाउने ● जोडाई ● पार्ट
१०) बिद्युतीय प्रणाली (Electrical System)	<p>क. ब्याट्री</p> <ul style="list-style-type: none"> ● कार्य ● आवश्यकता ● स्थिती <p>ख. डाईनामोमिटर</p> <p>ग. सेल्फ मोटर</p> <p>घ. स्टार्टर मोटर</p> <p>ङ लाईट तथा एम्पेयरमिटरमा चार्ज भए नभएको जाँच गर्ने</p>
११) चक्का	<ul style="list-style-type: none"> ● चक्कामा आउने खराबी ● पञ्चर टाल्ने ● बनाउने ● चक्का मिलाउने
१२) ड्यास बोर्ड	<ul style="list-style-type: none"> ● ड्यास बोर्डमा रहने मिटर ● देखिने मिटरको कार्य ● आवश्यकता ● हेर्ने तरिका
१३) आपत्कालिन	<ul style="list-style-type: none"> ● बोल्ट खोल्ने,

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
अवस्थामा तुरुन्तै गर्नु पर्ने सामान्य मर्मत संभार	<ul style="list-style-type: none"> ● ब्याट्री खोल्ने ● चार्ज गराउने ● फिट गर्ने

१.५. दुर्घटना व्यवस्थापन (प्रशिक्षणको अनुमानित समय: १ घण्टा)

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
१) आफ्नो सवारी साधन दुर्घटना भएमा	<ul style="list-style-type: none"> ● आफ्नो उद्धार गर्ने ● घाइतेको उद्धार गर्ने ● घाइतेको प्राथमिक उपचार गर्ने ● नजिकको प्रहरीलाई खबर गर्ने ● अस्पताल लाने व्यवस्था मिलाउने ● सवारी साधन छाडेर नभाग्ने ● कानुनी कार्यमा स्थानीय प्रहरी र प्रशासनलाई सहयोग गर्ने ● पीडितलाई विमा रकम भुक्तानीमा सहयोग गर्ने ● कानुनी कारवाही पछि आफ्नो सवारी साधन मर्मतको लागी वर्कशप लाने
२) अरुको सवारी साधन दुर्घटना भएमा	<ul style="list-style-type: none"> ● घाइतेको उद्धारमा सहयोग गर्ने ● घाइतेको प्राथमिक उपचारमा सहयोग गर्ने ● नजिकैको प्रहरीमा खबर गर्ने ● घाइतेहरूलाई अस्पताल लैजान सहयोग गर्ने

१.६. प्राथमिक उपचार (प्रशिक्षणको अनुमानित समय: १ घण्टा)

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
१) प्राथमिक उपचार	<ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● गर्नु पर्ने सामान्य कार्यहरू
३) मानव शरिर	क. सामान्य बनावट

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
	ख. प्रमुख अंगको कार्य <ul style="list-style-type: none"> ● मुटु ● फोक्सो ● कलेजो ● मृगौला ● टाउको ● आँखा ● कान ● मुख ● आन्द्रा ● हाँड ● रगत
४) ड्रेसिङ्ग र बैण्डेज	<ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● किसिम ● आवश्यकता ● लगाउने तरिका
५) रक्त संचार	<ul style="list-style-type: none"> ● रगतको महत्व ● रक्त संचारको सामान्य जानकारी ● रगत समुहको जानकारी ● रगत दिनु पर्ने अवस्था ● रक्तदान ● ब्लड बैङ्कको काम
६) घाउ र रक्तश्राव	घाउ <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● किसिम ● ध्यान दिनुपर्ने कुरा ● घाउबाट रगत जाने अवस्था ● रोकथामका उपाय ● प्राथमिक उपचार

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
७) विशेष ठाँउमा रक्तश्राव	<ul style="list-style-type: none"> ● रक्तश्राव ● शरिरका भित्री अंगमा रक्तश्राव ● टाउकोमा रक्तश्राव ● रक्तश्रावको अवस्थामा प्राथमिक उपचार
८) शक	<ul style="list-style-type: none"> ● शक हुने अवस्था ● शकका लक्षण ● प्राथमिक उपचार
९) श्वास प्रश्वास	<ul style="list-style-type: none"> ● श्वास प्रश्वासका अंगहरु ● श्वास प्रश्वास रोकिने अवस्था ● कृतिम श्वास प्रश्वासको तरिका
१०) हाडमा चोट लाग्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● हाँडको चोट थाहा पाउने तरिका ● प्राथमिक उपचार
११) पोल्ने (जलन)	<ul style="list-style-type: none"> ● पोलेको अवस्थामा प्राथमिक उपचार
१२) बेहोस वा अचेत	<ul style="list-style-type: none"> ● बेहोस हुदा ध्यान दिनुपर्ने विषय ● बेहोस हुदाको अवस्थामा प्राथमिक उपचार
१३) विषादी	<ul style="list-style-type: none"> ● विषादीको किसिम ● मानव शरिरलाई हानी गर्ने विषादी ● विषादी शरिर भित्र पसेको अवस्थामा गरिने प्राथमिक उपचार

१.७. सवारी चालकको आचरण (प्रशिक्षणको अनुमानित समय: २ घण्टा)

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
१) व्यक्तिगत आचरण	<ul style="list-style-type: none"> ● मादक पदार्थ खाएर गाडी चलाउन नहुने ● लागु औषद सेवान गर्न नहुने ● शारीरिक स्वस्थता कायम गर्ने ● रिस, आवेश र पूर्वाग्रह माथि नियन्त्रण गर्ने ● सवारी चालक अनुमतिपत्र साथमा राख्ने ● ट्राफिक नियमहरुको पालना गर्ने ● स्टेरिङ्गमा रहेको वेला अन्यत्र ध्यान मोड्ने काम नगर्ने ● चलाउदा मोवाइल फोनको प्रयोग नगर्ने

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
२) व्यवसायिक सवारी चालकमा आवश्यक व्यवहार	<ul style="list-style-type: none"> ● यात्री र कर्मचारीसंग राम्रो व्यवहार गर्ने ● महिला, बृद्ध, अपांड्ग तथा बालबालिकालाई मद्धत गर्ने ● यात्रा गरिरहेका यात्रु र चढ्न खोज्ने यात्रुलाई ओर्लन उक्लनमा सहयोग गर्ने ● तोकिएको समय भन्दा वढी समय सवारी नचलाउने ● मर्यादित पोशाक लगाउने ● परिचयपत्र लगाउने ● समयको पालना गर्ने ● विना इजाजत र कागजपत्र विनाका सवारी साधन संचालन नगर्ने ● विमा नभएका सवारी साधन नचलाउने ● गैरकानुनी मालवस्तु सवारी साधनमा नराख्ने ● दुर्घटना भएको अवस्थामा नजिकैको प्रहरी इकाईमा छिटो खबर गर्ने ● दुर्घटनाको अनुसन्धानमा संलग्न प्रहरीलाई आवश्यक सहयोग गर्ने

२. ड्राइभिङ्ग अभ्यास

२.१ परीक्षण गरिने शिप र ज्ञान

यातायात व्यवस्था कार्यालयले सवारी चालकको क्षमता परीक्षणको लागि परीक्षा दिने व्यक्तिमा देहाय बमोजिमका शिप र ज्ञानको अवस्थाको परीक्षण गर्ने छ । त्यसैकारण चालक प्रशिक्षण केन्द्रले सवारी चालकको प्रशिक्षण संचालन गर्दा सोहि अनुसार व्यवहारिक शिप ज्ञान प्रदान गर्ने गरी गर्नु पर्दछ ।

- (क) इन्जिन सुचारु गर्नु भन्दा अगाडि लिनु पर्ने सावधानीका उपायहरु अपनाउन सक्ने,
- (ख) सवारी साधन चलाउन सुरु गर्दा, सवारी अगाडि बढाई रहदा वा ओभर टेक गर्न मार्ग परिवर्तन गर्दा वा दायाँ तर्फ लाग्दा वा रोक्दा संकेत गर्नु भन्दा अगाडि सवारी साधनमा रहेको टाँढा हेर्ने ऐनाको उपयुक्त ढंगले प्रयोग गर्ने,
- (ग) वायाँ र दायाँ कुना तर्फ सुरक्षित र सजिलो गरी मोड्ने,
- (घ) आकस्मिक वा अन्य आवश्यक अवस्थामा सवारी साधन रोक्ने, आवश्यक अवस्थामा उपयुक्त संङ्केतको प्रयोग गरी सडकको उपयुक्त स्थानमा सुरक्षित रुपमा रोक्ने,
- (ङ) सवारी साधन चलाउदा अन्य क्रियाकलापबाट ध्यान भंग हुन नदिने र प्रिजेन्स अफ माइन्ड प्रदर्शन गर्ने,
- (च) ट्राफिक चिन्ह वा ट्राफिक बत्ती वा ट्राफिक प्रहरी वा प्रहरीले गरेको सङ्केतको ठीक ढंगले शिध्न पालना गर्ने र अरु सडक प्रयोगकर्ताले दिएको संकेतको पालना ठीक ढंगले गर्ने,

- (छ) पैदल यात्रुले वाटो क्रस गर्ने ठाँउमा उपयुक्त व्यवहार प्रदर्शन गर्ने,
- (ज) सवारी साधनमा रहेका हाते वा विद्युतीय संङ्केतहरूको स्पष्ट र बिना गल्ती ठीक समयमा ठीक संङ्केतको प्रयोग गर्ने,
- (झ) ट्राफिक र सडकको अवस्था अनुसार सवारी साधनको गतीलाई सन्तुलित राख्ने,
- (ञ) ठाडो उकालोमा हयान्ड ब्रेक वा एक्सिलेटर र गोडामा रहेको ब्रेकको प्रयोग गरी सवारी साधनलाई पछाडि सर्न नदिई रोक्न र पुनःसंचालन गर्न सक्ने,
- (ट) ओरालोमा जादा तल्ला गियरमा शिघ्र परिवर्तन गर्न सक्ने,
- (ठ) पछाडिको गियर प्रयोग गरी सवारी साधनलाई सिमित चौडाईको सडकमा दार्या वा वायाँ तर्फवाट फर्काउदा पूर्ण नियन्त्रणमा ठीक तरिकाले फर्काउने,
- (ड) ट्राफिक अवस्थाले माग गरेको वेला उच्च गियरवाट तल्लो गियरमा शिघ्र परिवर्तन गर्न सक्ने,
- (ढ) सवारी साधनमा रहेका एक्सिलेटर, लकच, गियर, ब्रेक (हाते र गोडा), स्टेरिङ्ग र हर्नको ठीक ढंगले प्रयोग गर्ने र
- (ण) आवश्यक परेको वा भएको अवस्थामा स्टेरिङ्ग, सहज गियरको परिवर्तन र ब्रेकको प्रयोग गरी सवारी साधनमा साधारण नियन्त्रण कायम गर्ने ।

२.२ परीक्षणको तरिका (अभ्यासको अनुमानित समय : ३० घण्टा)

यातायात व्यवस्था कार्यालयले देहाय वमोजिमको तरिकाद्वारा उल्लेखित शिप र ज्ञानको परीक्षण गर्ने हुनाले चालक प्रशिक्षण केन्द्रले सोही अनुसारको अभ्यास गराउनु पर्दछ ।

- (क) चलाउनु पूर्वको सावधानी र सुरक्षा परीक्षण
- (ख) चित्र आँठमा परीक्षण
- (ग) स्पिड ब्रेकर परीक्षण
- (घ) ट्राफिक संङ्केतको परीक्षण
- (ङ) Ramp परीक्षण
- (च) ग्यारेज पार्किङ्ग परीक्षण
- (छ) सवारीको गति, गियर परिवर्तन र समयको परीक्षा

अनुसूची ६

(सवारी प्रशिक्षण संचालनको पाठ्यक्रम: दुई पाँच्रे सवारी साधन)

यातायात व्यवस्था कार्यालयले दुई पाँच्रे सवारी साधन (मोटर साइकल वा स्कुटर) को सवारी चालक अनुमतिपत्र प्राप्त गर्न चाहनेको लागि संचालन गर्ने परीक्षामा देहाय बमोजिमका विषय समावेश गरिएको हुन्छ । त्यसैकारण चालक प्रशिक्षण केन्द्रहरूले सवारी चालकको लागि संचालन गर्ने प्रशिक्षणमा देहाय बमोजिमको विषयमा प्रशिक्षार्थीलाई जानकारी दिनु पर्दछ ।

१. सैद्धान्तिक

१.१ सवारी साधन तथा संचालन सम्बन्धी शिक्षा (अनुमानित समय : २ घण्टा)

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
१)सवारी साधन	<ul style="list-style-type: none">● सवारी साधनको परीचय● सवारी साधनका किसिम● अटोमोबाईल ईन्जिनको सामान्य जानकारी
२) सवारी नियन्त्रण	<p>क. खुट्टाको नियन्त्रण</p> <ul style="list-style-type: none">● खुट्टाले लगाउने ब्रेकको नियन्त्रण● एक्सिलरेटरको नियन्त्रण● क्लचमा नियन्त्रण. <p>ख. हातको नियन्त्रण</p> <ul style="list-style-type: none">● हयान्डल● हाते ब्रेक● हर्न● लाईट● इग्निशन स्विच● स्टार्टर● डिपर● संकेत <p>ग. अन्य नियन्त्रण</p> <ul style="list-style-type: none">● दायाँ र बायाँको ऐना● ड्यास बोर्डका उपकरण

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
३) ड्राईभिङ्ग शुरु गर्नु भन्दा अगाडि	<p>क. चालक सीटमा बस्नु अघि</p> <ul style="list-style-type: none"> ● टायरको अवस्था ● साइड लाइटको अवस्था ● हेल्मेट , जुत्ता र पन्जाको प्रयोग <p>ख. चालक सीटमा बसे पछि</p> <ul style="list-style-type: none"> ● दायाँ वायाँको ऐना ● संङ्केतको अवस्था ● इन्धनको अवस्था
४) ड्राईभिङ्ग शुरु गरे पछि	<ul style="list-style-type: none"> ● चलाउनु अगाडि लिनु पर्ने सावधानी ● चलाउँदाको अवस्थामा लिनु पर्ने सावधानी ● हयान्डल नियन्त्रण ● गियर परिवर्तन ● एक्सिलरेटर बढाउने र घटाउने, ● अकस्मात एक्सिलरेटर बढाउने र घटाउने, ● ब्रेक लगाउने र रोक्ने ● ट्राफिक र सडकको अवस्था ● अन्य सडक प्रयोगकर्ता वारेमा जानकारी ● पार्किंग
५) सडकमा रहदा	<ul style="list-style-type: none"> ● अन्य सवारी र सडक प्रयोगकर्ताको अवस्थाको अन्दाज गर्ने ● अन्य सडक प्रयोगकर्ता अनुसार आफ्नो सवारीको स्थान मिलाउने
६) चौबाटोमा चलाउँदा	<ul style="list-style-type: none"> ● लिनु पर्ने सावधानी ● दायाँ र वायाँ हेर्ने ऐनाको प्रयोग ● साइड लाइटको ठीक प्रयोग ● ट्राफिक बत्ती वा इसाराको पालाना ● आफ्नो र अरु सवारीको स्थितीको जानकारी ● गती नियन्त्रण ● हेर्ने र अगाडि वढ्ने ● परसम्मको हेराई ● सडकक्रस गर्ने पैदल यात्रुको मानशिकता

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
७) मोडाउदै अगाडि वढाउने	<ul style="list-style-type: none"> ● दायाँ वा बायाँ मोडाउने ● “यु” टर्न गर्ने ● तीन विन्दुको टर्न ● पाँच विन्दुको टर्न
८) पार्किङ्ग	<ul style="list-style-type: none"> ● समानान्तर पार्किङ्ग, ● कोण पार्किङ्ग, ● समकोण पार्किङ्ग, ● उकालोमा पार्किङ्ग, ● ओरोलोमा पार्किङ्ग, ● सामान्य त्रुटीहरु सच्याउने
९) विभिन्न अवस्थाको ड्राइभिङ्ग	<ul style="list-style-type: none"> ● रातीमा ● दिनमा ● पानी परेको वेलामा ● पानी वा हिलोमा ● वाक्लो हुस्सुमा ● चिप्लो वाटोमा

१.२ ट्राफिक शिक्षा (प्रशिक्षणको अनुमानित समय: २ घण्टा)

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
१) यातायातसंग सम्बन्धित नियम कानुन	<p>क. सवारी तथा यातायात ब्यवस्था ऐन, २०४९ र नियमावली, २०५४</p> <ul style="list-style-type: none"> ● सवारी दर्ता र नम्बर ● नामसारी ● व्लु बुक ● सवारी कर र नविकरण ● विमा ● सवारी चालक अनुमतिपत्र ● सवारी चालकले पालना गर्नु पर्ने शर्त ● दण्ड जरिवाना ● सवारी र चालक अनुमतिपत्रको नविकरण

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
	ख. सवारी साधन कर ऐन, २०३१ ग. मुलुकी ऐन, २०२१ <ul style="list-style-type: none"> ● ज्यान सम्बन्धी महल ● किर्तो सम्बन्धी महल
२) हातबाट संचालित संङ्केत	सवारी साधनमा रहेका सङ्केत
३) ट्राफिक चिन्ह	विभिन्न चिन्हको बारेमा जानकारी <ul style="list-style-type: none"> ● प्रतिवन्धात्मक चिन्ह (३० वटा) ● सचेतात्मक (४३ वटा) ● सूचनामूलक (१८ वटा)
४) ट्राफिक प्रहरीको इशारा	ट्राफिक प्रहरीले प्रयोग गर्ने इशारा <ul style="list-style-type: none"> ● हाते इशारा ● सिट्टीको इशारा
५) अटोमेटिक ट्राफिक चिन्ह	क. ट्राफिक बत्ती <ul style="list-style-type: none"> ● रातो ● पहेलो ● हरियो ख. पैदल यात्रीको लागि बत्ती <ul style="list-style-type: none"> ● रातो ● हरियो ग. हाते बत्ती
६) सडक मार्किङ्गको जानकारी	<ul style="list-style-type: none"> ● लेन लाइन ● जेब्रा क्रसिङ्ग ● स्टप ● दायाँ मोड ● बायाँ मोड
७) राजमार्ग तथा शहरी सडकमा सवारीको गती सम्बन्धी जानकारी	<ul style="list-style-type: none"> ● गती सिमित गर्ने सङ्केत ● सङ्केतको पालना

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
८) पार्किङ्ग	<ul style="list-style-type: none"> ● पार्किङ्ग गर्न हुने स्थल ● पार्किङ्ग गर्न नहुने स्थल ● पार्किङ्ग गर्दा विचार गर्नु पर्ने कुरा
१०) निश्चित सवारीलाई प्राथमिकता	<p>आपत्कालिन सवारी</p> <ul style="list-style-type: none"> ● दमकल, ● एम्बुलेन्स ● शव वाहन ● प्रहरीको सवारी ● विशिष्ट व्यक्तिको सवारी
११) निश्चित सडक प्रयोगकर्तालाई प्राथमिकता	<ul style="list-style-type: none"> ● बृद्ध वृद्धा ● बालबालिका ● महिला ● अपाङ्ग ● सेतो लट्टी लिएकाहरु ● विरामी

१.३ दुर्घटना ब्यवस्थापन (प्रशिक्षणको अनुमानित समय: १ घण्टा)

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
------	--

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
१) आफ्नो सवारी साधन दुर्घटना भएमा	<ul style="list-style-type: none"> ● आफ्नो उद्धार गर्ने ● घाइतेको उद्धार गर्ने ● घाइतेको प्राथमिक उपचार गर्ने ● नजिकको प्रहरीलाई खबर गर्ने ● अस्पताल लाने व्यवस्था मिलाउने ● सवारी साधन छाडेर नभाग्ने ● कानुनी कार्यमा स्थानीय प्रहरी र प्रशासनलाई सहयोग गर्ने ● पीडितलाई विमा रकम भुक्तानीमा सहयोग गर्ने ● कानुनी कार्यबाही पछि आफ्नो सवारी साधन मर्मतको लागी वर्कशप लाने
२) अरुको सवारी साधन दुर्घटना भएमा	<ul style="list-style-type: none"> ● घाइतेको उद्धारमा सहयोग गर्ने ● घाइतेको प्राथमिक उपचारमा सहयोग गर्ने ● नजिकैको प्रहरीमा खबर गर्ने ● घाइतेहरूलाई अस्पताल लैजान सहयोग गर्ने

१.४.प्राथमिक उपचार (प्रशिक्षणको अनुमानित समय: १ घण्टा)

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
१) प्राथमिक उपचार	<ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● गर्नु पर्ने सामान्य कार्यहरू
३) मानव शरिर	<p>क. सामान्य बनावट</p> <p>ख. प्रमुख अंगको कार्य</p> <ul style="list-style-type: none"> ● मुटु ● फोक्सो ● कलेजो ● मृगौला ● टाउको ● आँखा ● कान ● मुख

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
	<ul style="list-style-type: none"> ● आन्द्रा ● हाँड ● रगत
४) ड्रेसिङ्ग र बैण्डेज	<ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● किसिम ● आवश्यकता ● लगाउने तरिका
५) रक्त संचार	<ul style="list-style-type: none"> ● रगतको महत्व ● रगत संचारको सामान्य जानकारी ● रगत समुहको जानकारी ● रगत दिनु पर्ने अवस्था ● रक्त दान ● ब्लड बैङ्कको भूमिका
६) घाउ र रक्तश्राव	<p>घाउ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● परिचय ● किसिम ● ध्यान पुऱ्याउनु पर्ने कुरा ● घाउवाट रगत जाने अवस्था ● रोकथामका उपाय ● प्राथमिक उपचार
७) विशेष ठाँउमा रक्तश्राव	<ul style="list-style-type: none"> ● रक्तश्राव ● शरिरका भित्री अंगमा रक्तश्राव ● टाउकोमा रक्तश्राव ● रक्तश्रावको अवस्थामा प्राथमिक उपचार
८) श्वास प्रश्वास	<ul style="list-style-type: none"> ● श्वास प्रश्वासका अंगहरु ● श्वास प्रश्वास रोकिने अवस्था ● कृतिम श्वास प्रश्वासका तरिका
९) हाँडमा चोट लाग्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● हाँडको चोट थाहा पाउने तरिका ● प्राथमिक उपचार

विषय	समावेश गर्नु पर्ने मुख्य मुख्य जानकारी
१०) पोल्ने (जलन)	<ul style="list-style-type: none"> पोलेको अवस्थामा प्राथमिक उपचार
११) बेहोस वा अचेत	<ul style="list-style-type: none"> बेहोस हुदा ध्यान दिनु पर्ने विषय बेहोस हुदाको अवस्थामा प्राथमिक उपचार
१२) विषादी	<ul style="list-style-type: none"> विषादीको किसिम मानव शरिरलाई हानी गर्ने विषादी विषादी शरीर भित्र पसेको अवस्थामा गरिने प्राथमिक उपचार

२. ड्राइभिङ्ग अभ्यास

२.१ परीक्षण गरिने शिप र ज्ञान

यातायात व्यवस्था कार्यालयले दुई पाँच्रे सवारी साधन (मोटरसाइकल वा स्कुटर) को अनुमतिपत्र प्राप्त गर्न चाहनेको लागि संचालन गर्ने क्षमता परीक्षणको परीक्षा दिने व्यक्तिमा देहाय वमोजिमका शिप र ज्ञानको अवस्थाको परीक्षण गर्ने छ । त्यसैकारण चालक प्रशिक्षण केन्द्रले सवारी चालकको प्रशिक्षण गर्दा प्रशिक्षार्थीमा सोहि अनुसार व्यवहारिक शिप र ज्ञान प्रदान गर्ने गरी गर्नु पर्दछ ।

- (क) इन्जिन सुचारु गर्नु भन्दा अगाडि लिनु पर्ने सावधानीका उपाय अपनाउन सक्ने,
- (ख) वायाँ र दायाँ कुना तर्फ सुरक्षित र सजिलो गरी मोड्ने,
- (ग) आकस्मिक वा अन्य आवश्यक अवस्थामा सवारी साधन रोक्ने, आवश्यक अवस्थामा उपयुक्त संङ्केतको प्रयोग गरी सडकको उपयुक्त स्थानमा सुरक्षित रुपमा रोक्ने,
- (घ) सवारी साधन चलाउदा अन्य क्रियाकलापबाट ध्यान भंग हुन नदिने र प्रिजेन्स अफ माइन्ड प्रदर्शन गर्ने,
- (ङ) ट्राफिक चिन्ह वा ट्राफिक वत्ती वा ट्राफिक प्रहरी वा प्रहरीले गरेको सङ्केतको ठीक ढंगले शिध्र पलना गर्ने र अरु सडक प्रयोगकर्ताले दिएको संङ्केतको पालना ठीक ढंगले गर्ने,
- (च) पैदल यात्रुले वाटो क्रस गर्ने ठाँउमा उपयुक्त व्यवहार प्रदर्शन गर्ने,
- (छ) सवारी साधनमा रहेका विद्युतीय संङ्केतहरूको स्पष्ट र विना गल्ती ठीक समयमा ठीक संङ्केतको प्रयोग गर्ने,
- (ज) ट्राफिक र सडकको अवस्था अनुसार सवारी साधनको गतीलाई सन्तुलित राख्ने,
- (झ) ठाडो उकालोमा हयान्ड ब्रेक वा थ्रोटल र गोडामा रहेको ब्रेकको प्रयोग गरी सवारी साधनलाई पछाडि सर्न नदिई रोक्न र पुनःसंचालन गर्न सक्ने,
- (ञ) ओरालोमा जादा तल्ला गियरमा शिध्र परिवर्तन गर्न सक्ने,

- (ट) ट्राफिक अवस्थाले माग गरेको वेला उच्च गियरवाट तल्लो गियरमा शिघ्र परिवर्तन गर्न सक्ने र
- (ठ) सवारी साधनमा रहेका एक्सलेटर, लक्च, गियर, ब्रेकहरु र हर्नको ठीक ढंगले प्रयोग गर्न सक्ने ।

नोट: गियर नभएका दुई प्रागे सवारी साधन चालकको लागि गरिने परीक्षणमा गियरको उपयोगको विषय समावेश गरिने छैन ।

२.२ परीक्षणको तरिका (अभ्यासको अनुमानित समय: २० घण्टा)

चालकमा उल्लेखित शिप र ज्ञानको अवस्थाको परीक्षणको लागि यातायात व्यवस्था कार्यालयले देहाय वमोजिमको सात विभिन्न विधि अवलम्बन गर्ने हुनाले चालक प्रशिक्षण केन्द्रले सोही अनुसार अभ्यास गराउनु पर्दछ ।

- (क) चलाउनु पूर्वको सवधानी र सुरक्षा परीक्षण
- (ख) चित्र आँठमा परीक्षण
- (ग) साधुरो काठमा परीक्षण
- (घ) ट्राफिक संङ्केतको परीक्षण
- (ङ) उवड खावडको परीक्षण
- (च) Ramp परीक्षण
- (छ) सवारीको गति, गियर परिवर्तन र समयको परीक्षण
- (ज) सार्वजनिक सवारी साधन चुने चालकको लागि अचार-संहिता सम्बन्धी जानकारी गराउने

अनुसूची ७

(सवारी प्रशिक्षण केन्द्रको अनुगमन चेकलिस्ट)

1. Introduction

- a) Inspections must be undertaken formally and recorded as per this checklist.
- b) This checklist provides a guide to the inspection, additional information of the field observation could be recorded on the separate sheet.

2. Driving School Information

Name of Driving School/Category	
Address of the Driving School	
Name of Proprietor	
Registration No./ Date of Registration	

3. Driving Inspection Parameters

S/N	Requirement	Response		Actions	Date of Action
		Yes	No		
	A. Layout (floor of the trial center)				
1	Floor and parking area as per rule				
2	Floor area free of obstructions				
3	Floor surface not slippery				
4	Floor coverings in good condition				
	B. Health and safety information				
5	Is the health and safety law poster displayed in a prominent position?				
6	Are no smoking signs displayed?				
7	Are safe Driving method statements/warning signs clearly visible?				
	C. Space for Theoretical Class and Office				
8	Is the floor space clear of debris/objects?				
9	Is the area tidy and well kept?				
12	Is the ventilation adequate?				
13	Is the temperature comfortable?				

S/N	Requirement	Response		Actions	Date of Action
		Yes	No		
	D. Personal protective equipment				
17	Is personal safety equipment like safety jackets, gloves, helmet, mask or safety goggles etc. stored safely and appropriately?				
18	Is signage of personal protective equipment requirements displayed?				
	E. Electrical safety				
19	Are there any trailing cables, which could cause a person to trip and fall?				
22	Are there any apparent faults with any electrical equipment, including damage to cables, plugs and sockets?				
23	Are extension leads etc. only used for low power equipment?				
	G. Emergency procedures				
28	Are all fire exit and escape routes, fire alarm points and items of firefighting equipment clearly visible, unobstructed and appropriately indicated?				
29	Are all fire escapes kept closed when not in use and never wedged open (except when on catches activated by the fire alarm system)?				
30	Are sufficient up to date fire action notices prominently displayed throughout the area?				
31	Is there excessive storage of flammable materials?				
33	Is there a first aid box readily available?				
34	Are sufficient up to date first-aid notices displayed prominently through the workplace?				
35	Eye wash easily accessible where necessary?				
36	Is there a trained first aider available?				
	H. Vehicles and Equipment				
37	Are trial vehicle adequately guarded/protected to prevent contact?				
38	Is the vehicle maintained in a good condition?				
39	Are the vehicles parked correctly?				
46	Is there warning signs/signage on vehicle used for trail practice?				

S/N	Requirement	Response		Actions	Date of Action
		Yes	No		
48	Are the keys to vehicles/equipments being securely held?				
57	Are fuel/lubricants stores adequately stored and signed?				
	I. Driving Tests and respective Standards				
	8 – Test				
	Traffic Light Test				
	Plank Test				
	U-Turn Test				
	Speed breaker (Bump)Test				
	Ramp test				
	Garage Parking Test				
	J. Access to the trail Center and Parking Facility				
	Distance to the access to public road (name of the Road)				
	Width of Road				
	Average number of visitors at a time				
	Parking space for four wheel (number)				
	Parking of two wheelers (number)				
	Other space available				

4. OVERALL RECOMMENDATION AND REMARKS (IF ANY)

<p>General Comment:</p> <p>1.....</p> <p>2.....</p> <p>3.....</p> <p>4.....</p>
--

Specific Comment:

1. Human Resources available:-

2. Physical Facilities:-

Name of the Inspector :

Designation:

Date:

Name of Office:

अनुसूची ८

(सवारी प्रशिक्षण केन्द्र दर्ता गर्दा पेश गर्नु पर्ने प्राविधिक प्रतिवेदनको ढाँचा)

यो प्रतिवेदन दर्तावाल इन्जिनियरले तयार गरेको हुनुपर्नेछ । सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्र दर्ता गर्नको लागि पेश गर्नुपर्ने प्राविधिक प्रतिवेदनमा निम्न अनुसारका विवरण खुलाई तयार पार्नु पर्नेछ:-

१. सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्रको नाम:
२. दर्ता गर्नुपर्ने सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्रको वर्गीकरण:
३. Registered engineer shall prepare the technical report as per the table below:-

S/N (1)	Description required standard (2)	Criteria/standard (3)	Yes (4)	No (5)	Remarks (6)

Explanation:

- **Column (2) and column (3):** This column shall contain all the requirements as per the standard on physical infrastructure, available land approach road, layout of trial center and human resources as mentioned in the Clause 10 (1) of this directives.
 - **Column (4) and Column (5):** These columns shall contain compliance or non-compliance of the requirements mentioned in column (2) and column (3).
 - **Column (6):** This column shall contain the technical justification of requirement if any.
४. Overall recommendations and remarks:

<p>General recommendations:</p> <p>(क) सिफारिस गरिएको सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्र:</p> <p>(ख) भौतिक पूर्वाधार, प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थलको रेखांकन (Layout) र मानवीय संसाधन सम्बन्धी भएका मापदण्डमा कैफियत अनुसारको निष्कर्ष:</p>
<p>Specific recommendations:</p> <p>आज मिति गते तयार पारिएको यो प्राविधिक प्रतिवेदन, सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्र संचालन निर्देशिका, २०७४ मा उल्लेखित सम्पूर्ण भौतिक पूर्वाधार, प्रयोगात्मक प्रशिक्षण स्थलको रेखांकनको Layout र मानवीय संसाधन सम्बन्धी मापदण्डहरू सारभूत रूपमा पूरा भएकोले यो(सवारी चालक प्रशिक्षण केन्द्र) वर्गमा दर्ता गर्न सिफारिस गर्दछु ।</p>

हस्ताक्षर:

नाम:

दर्ता नं.

(मेरो नेपाल इन्जिनियरिंग परिषदमा दर्ता भएको प्रमाण-पत्र यसै साथ संलग्न राखेको छु)